

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 40—
pol leta 20—
četrt leta 10—
na mesec 3-50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 45—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 50—

Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 83.

Inzerti se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter

54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 v.
Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vin.
Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakazilu.
Na samo pisane naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefona št. 83.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 36— | četrt leta 9—
pol leta 18— | na mesec 3—

Posamezna številka velja 20 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 35

Proti Deutschböhmen.

Nova češka stranka državnopravne demokracije objavlja v čeških listih sledečo izjavo:

Nemci na Češkem so dali svojim stremiljem, ki gredo za raztrganjem dežele, svoj konečni izraz v zahtevi, da se naj osnuje samostojna kronovina Deutschböhmen. Da ta dežela ni nemška, priznavajo Nemci sami s tem, da zahtevajo, naj se iz nje odstranijo vsi češki uradniki in javni nastavljeni, ki se nazivljajo sistematičnemu »očiščenju«
Še tam nahajajo in da se izloči češki jezik iz uradov, iz šol in sploh iz vsega javnega življenja; češko prebivalstvo v tej novi provinci bi bilo brezpravno. Temu programu napoveduje Česká statopravni demokracije v polnem soglasju z vsemi Čehi boj do skrajnosti.

Čehi so bili od početka zgodovine stoletja edini prebivalci cele dežele. Naselili so se tam v pradednih dobah. Ta dežela jim je materinska dežela, češki narod ji je dal svoje ime in zemlja in ljudstvo sta združena v nerazločljivo celoto.

Prej nego so mogli Čehi obljubiti celo deželo, so zasedli del obmejnih pokrajin kolonisti iz zapadnih nemških dežel. Priseljenci, opirajoči se na naklonjenost mogočnikov in podpirani po nekaterih, za Čeha neugodnih okoliščin, so se širili v notranjost dežele na škodo čeških naselbin, dokler se ni polagoma ustvarilo današnje stanje. Narodu češkemu pa je celo kraljestvo domovina, katere pokrajine ljubi z enako ljubeznijo, pa naj bodo obljubene od Čehov ali Nemcev.

Tudi nemško ljudstvo ji je kazalo vedno ljubezen in bilo je na njo ponosno; bile so dobe, ko so Nemci marali ob rami s Čehi se postavili v bran za skupne svobode: v štiridesetih in šestdesetih letih minulega stoletja so češki Nemci solidarno s Čehi se bojevali za priznanje samostojnosti češkega kraljestva. Idejo, da naj se ta skupna domovina raztrga, so zanesli med nemško ljudstvo še le v zadnjem času nebrzdani propagatorji narodne nestrpnosti.

Narod češki nikdar ne dovoli, da bi se njegova historična domovina razdelila in raztrgala, kajti:

1. Obmejne gore so češki deželi prirodni obrambni zid in odreči se jim, bi se reklo izročiti domovino vsakemu neprijatelju.
2. Kraljevina Češka je prirodni jedrnatni organizem, ki ga ni mogoče razkosati: njega deli se medsebojno spolnjujejo.
3. Glavno mesto kraljestva Praga je edino središče tega ednotelega organizma, h kateremu bodo, kakor se je to godilo stoletja, nujno gravitirale vse pokrajine dežele, tudi če bi bile razdeljene.

4. Ozemlje, ki ga Nemci po krivici zahtevajo kot svoje, je bilo po velikem delu stoletja obljubeno od češkega prebivalstva in tudi danes ni nemško, temveč narodno mešano. Na stotisoče Čehov tvori v njem bistven del prebivalstva, ki je s svojim delom in svojo nadarjenostjo uspešno prispeval k njegovemu procvitu. Število češkega prebivalstva v teh krajih je mnogo večje nego priznava uradna statistika, izvršena na nezakonitem štetju na podlagi občevalnega jezika. Naši nasprotniki to dobro vedo, kakor dokazuje sistematično zatiranje čeških manjšin. Če za to češki narod ne dovoli, da bi češke manjšine, ki so na mnogih krajih v resnici večine, bile oropane ravnopravnosti, zajamčene jim stoletja po zakonih.

5. Ozemlje, obljubeno od nemške večine, ni sovolska jednosta celota, temveč sestoji iz nekoliko od sebe oddeljenih kosov. Dežela »Deutschböhmen«
je zato že geografsko nemogoča in sploh nima naravnega središča.

6. Nemško prebivalstvo v kraljevini Češki nima dosedaj nobene resnične demokracije, ustvariti si jo more edino skupno s Čehi. Nasproti temu bi posegel nemški val vse bližje notranjosti Češke in bi zlasti ustanovitev posebne province Deutschböhmen ogrozila razvoj češkega naroda, s tem pa tudi v celoti srednji Evropi razvoj demokracije, katere nositelj je bil češki narod že v davni in nedavni preteklosti.

7. Nemcem samim je jasno, da bi samostojna dežela »Deutschböhmen«
od svojega postanka razpadla v nekoliko delov, ki bi nezmogočno samostojnega gospodarskega in kulturnega dela, ne imeli drugega pomena, kakor olajšati prodiranje tujih armad v notranjosti Češke. Ako avstrijske vlade, ki vedno očitneje podpirajo nemške razkrojne sile, tega ne vidijo ali nečejo videti, je to le dokaz njihove zaslepljenosti. Češki narod jim na teh potih ne bo sledil.

Zavedamo se popolnoma, da cela nemška akcija za ustvaritev »Deutschböhmen«
ni resna; gre le za politično potezo in za poskus nepravične razlage prava narodne samoodločbe. Državlanskih pravic nismo nemškemu prebivalstvu našega kraljestva nikdar kratili in jih kratiti ne bomo; slovesno pa izjavljamo, da se bomo z vsemi sredstvi upirali ustanovitvi province »Deutschböhmen«
in vsakršnemu razkosavanju in vsaki razdelitvi češkega kraljestva. Objavljamo, da ne izročimo češke zemlje in nikdar in za nobeno ceno ne zapustimo čeških manjšin. Njih bodočnost je bodočnost naroda.

Češki narod je tudi v najtežjih dobah znal odbiti vsak napad na celotnost zemlje. Stori bo to tudi v tem zadnjem boju in ohrani samostojni češki državi kraljevino Češko jednotno in nerazkosano!

Jugoslovanska manifestacija v Škofji Loki.

Kakor smo že včeraj na kratko poročali, je shod, ki sta ga na željo meščanov obeh deklaracijskih strank skupno sklicala državni poslanec prof. Jarc in deželni poslanec dr. Triller, uspel nad vse pričakovanje sijajno. Tako lepe in složne manifestacije naša simpatična Škofja Loka gotovo še ni doživela. Zahvala za to gre zavednim meščanom in okoličanom, ki so pokazali pri tej priliki ono politično zrelost in nadstrankarsko domovinsko ljubezen, ki je v teh velikih časih prvi pogoj naše zmage. Vsega tega in poleg tega še pravega političnega in družabnega takta naj se uči od njih oni osamelih faktor, ki se je zaman pehal in trudil, da bi preprečil to krasno manifestacijo.

Shod se je vršil ob 3. popoldne v okusno okrašen dvorani »Društvenega doma«, ki jo je odbor v to svrhu gostoljubno prepuštil. Nad tisoč zavednih mož in žena iz mesta, okolice in obeh dolin gori do daljnih Zirov in obmeje Sorice je napolnilo do zadnjega kotička prostorno dvorano, lepo število zborovalcev pa se je moralo zadovoljiti s prostorom na dvorišču. Iz Kranja je došla številna deputacija uglednih meščanov in dam pod vodstvom bivšega poslanca gosp. C. Pirca. Na govorniškem odru smo opazili poleg obeh poslancev častnega, nad vse dobrodošlega gosta, g. stolnega vikarja Smoderja iz Celovca, g. župnika Finžgarja iz Sore, več domačih duhovnikov, mestnega in okoliške župane itd. Vlado je zastopal g. komisar Tekavčič iz Kranja.

Točno ob določeni uri je otvoril shod v vznesenih besedah v imenu sklicateljev gosp. Rafael Thaler, ki si je stekel sploh za uzorno prireditel izrednih zaslug. Predlagal je predsednikom gosp. mestnega župana Hafnerja, ki je zavzemal častno mesto, pozdravil oba poslance in zborovalce, v prvi vrsti že omenjenega zastopnika koroških Slovencev, navzoče župane itd. Vsem pozdravljenim je priredil občinstvo tople ovacije, zlasti pa kar niso hoteli pomehati navdušeni klici: Živio slovenski Korotan!

Nato sta oba poslance podala zborovalcem v daljših izjavah pestro in jasno sliko zgodovine in dosedanjega razvoja boja za samostojno jugoslovansko državo v okviru obnovljenega in prerajenega avstrijskega cesarstva. Zborovalci so poslušali izjavljajo z napeto pozornostjo ter so z opetovanimi drastičnimi medklici in navdušenim pritrdjenjem dokazali popolno in globoko razumevanje za veliko jugoslovansko idejo. Semkaj naj bi došli oni kratkovidneži, ki trde, da je vse to le umetno uprizorjeno in da narod nima razumevanja za to stvar! G. prof. Jarc je razpravljal tudi o mirovnem vprašanju ter je ob vihrnem pritrdjenju zahteval mir sporazuma

in pravice mesto miru meča in nasilja. — Za poslancema je izpregovoril v pretresljivih besedah g. stolni vikar Smoder o trpljenju koroškega naroda, ki pričakuje odrešenja iz stoletnega suženjstva sedaj ali pa nikdar! Ujedinjena Jugoslavija mu je edino upanje, edini spas . . . In zopet so se ponavljale navdušene ovacije korotanskim trpinom in njihovemu zastopniku. Kot zadnji govornik je nastopil g. župnik Finžgar, ki je ostro bičal vsako malodušnost in strankarsko nestrpnost v boju za boljšo bodočnost naroda, ker je to le voda na mlin naših zagrezenih narodnih sovragov. Stranke so bile in bodo, razlike v svetovnem nazoru v kulturnem narodu ni mogoče spraviti s sveta, ampak v boju za Jugoslavijo moramo stati v strnjениh vrstah drug poleg drugega, ramo ob rami, vsi, brez razlike strankarske pripadnosti. Kdor tega ne razumeva, kdor stoji v tem velikem času ob strani, ta ni več naš, ta ni več Slovenec! Zborovalke in zborovalci so z velikim in navdušenim odobravanjem, pa tudi z ostrimi medklici dokazali, da so govornika prav razumeli . . .

Ko se je končno predsednik župana Hafner v lepih besedah poslovil od zborovalcev, so navzoči na njegov poziv stali zapeli naši himni »Hej Slovani«
in »Lepa naša domovina«
ter so se potem z najlepšimi utisi v srcih razšli.

Na shodu so bile soglasno in ob vihrnem odobravanju sprejete sledeče resolucije:

- 1.) Vsi zborovalci se solidarno in odločno izjavijo za jugoslovansko majniško deklaracijo kot edino pravično rešitev naših življenskih narodnih interesov.
- 2.) Vsi navzoči izrekamo popolno zaupanje Jugoslovanskemu klubu in se mu za sedanje delovanje iskreno zahvaljujemo, zaenot pa mu naročamo, da sodeluje pri pogajanjih glede izpremembe ustave le tedaj, če bi ta namestitev izprememba ne nasprotovala temeljnemu načelom majniške deklaracije.
- 3.) Vsi navzoči, strašne vojske trudni zahtevamo, da se čimprej sklepe splošni mir ne na načelih meča, ampak na temelju pravice in medsebojnega sporazuma med narodi v smislu mirovnega poziva papeža Benedikta: Zmaga naj pravica, ne pa sila.
- 4.) Vsi zborovalci izrekajo iskreno zahvalo knezoškofu dr. Ant. Bonaventuri Jegliču, ki je prvi kot cerkveni knez odločno nastopil za jugoslovansko deklaracijo in dal tako pravo smer našemu ljudstvu v teh težkih dneh.
- 5.) Vsi zborovalci izrekajo preiskreno sočutje za naše slovenske mučnike — goriške izgnance, ki se vračajo v porušene domove in tamkaj trpijo grozno lakoto. Vsled tega naročajo poslancem, da zastavijo vso odločno silo zato, da se tem mučnikom domovine od merodajnih krogov beda takoj olajša.

Krekovo slavlje v Trstu.

(Od našega dopisnika.)

Trst, 10. marca.

Danes dopoldne ob 11. uri se je vršilo v Trstu krasno uspešno slavlje v spomin našega velikega Evangelista. Dobro vedo, da bi bili prostori »Narodnega doma«
pretesni, je pripravil odbor najel gledališče »Fenicec«. Preteklo nedeljo se je začela razprodaja vstopnic. Ali že v ponedeljek je bilo vse razprodano, občinstvo pa se je oglašalo čimboli v večjem številu, tako da se je odbor moral odločiti za največje gledališče v Trstu, za »Politeama Rossetti«. Že ob 8. uri zjutraj so čakali ljudje v vrsti, da bi dobili še prostora. Dvorana je bila nabito polna do zadnjega kotička: nad pettisoč ljudi je našlo prostora v muzejem hramu, na tisoče pa jih je moralo ostati doma, ker tudi ta dvorana je bila premajhna. Vse je prihitelo, da slavi moža, ki je bil tako odlični sodrudi pri sestavi naše deklaracije, ki je prvi zopet v težkem času dvignil zastavo svobodne Jugoslavije. Krasno je bilo videti v polni dvorani za sedeži v prtiliču dolgo vrsto deklet v prelepi tržaški okoličanski noši. In ko se je zastor dvignil: na odru najprejše slika: pevke v nošah vseh naših jugoslovanskih pokrajin. In iz te žive narodne skupine je ubrano zadonela Nedvedova »Naša zvezda«.

Nato je imel drž. in deželni poslanec dr. Otakar Rybář slavnostni govor. Očrtal je žalostno zgodovino našega naroda: kako so nam v preteklih stoletjih ugrabili dolino za dolino naše rodne grude; kako se je po kratkem presledku prišel hujši boj v še hujši obliki. Tuji kapital in »moderna«
državna uprava sta zavladala nad nami. Začeli so težki časi. Posledica je bila stagnacija v našem razvoju na Stajerskem in hudo nazadovanje na Koroškem. Ko pa je izbruhnila vojna, so mislili, da je prišel čas, da uničijo naš rod. Preganjali so nas od daljnega severa, od Drave in Mure preko primorske, kranjske in istrske zemlje daleč na jug do skrajne Dalmacije in do južne Hercegovine. Preganjali so duhovnike in posvećenjake, inteligenco in uboga kmeta in delavca. Ali vse to je le vzbudilo in utrdilo v nas misel, da smo vsi Slovenci, Hrvatje in Srbi le eno, da smo vsi eden narod po jeziku, po krvi, po veri in po mrznji proti našemu sovražniku. Ali to misel je tlačila sablja in birokracija. L. 1916. pa je padel Stürgkh in začetkom l. 1917. je izbruhnila ruska revolucija. Zavrtilo je tudi pri nas. Čakali smo samo na glas, ki bi nas pozval na dan, na novo življenje. In prišel je dr. Janez Evangelist Krek, in z njim naša majniška deklaracija. Kulturno ujedinjenje, za katerim so mnogi med nami stremeli že davno, je dobilo v deklaraciji realno podlago, ideja združenja našega naroda je dobila življensko silo in obliko v zahtevi po državnem ujedinjenju Slovencev, Srbov in Hrvatov. Trda je ta pot ali mi vsi smo si jo izbrali. Prelita je bila naša kri. Prelita pa je bila za našo narodno svobodo.

Sledila je živa slika: Slovenski narod se klanja velikemu Evangelistu.

Prihodnja točka je bila: »Vstajenje«, ki je spesnil dr. Joža Lovrenčič. Tri žene težijo svojo: (narodovo) usodo:

domišljaj, da bo iz te nularice kaj kruha! Tvoja prihodnja gospa hodi še v otroški vrtce, veš! Poljubila sem te, kakor teta svojega nečaka.

»Nič ne dé, Mara, poljub je poljub! Glavna stvar je, da sem jaz zadovoljen. Tukaj imam še deset bonbonov. Hočeš?»

Cokolada se ne pobira kar tako na ulici, zlasti dandanes ne. Poljubila sem ga v božjem imenu še dvakrat — kako teta . . .

2. marca.

Milan je iztaknil moj album in ga oskrnil z žaltavo opombo:

Dulcinea Klavna, ti si moja ljubica!

Moral mi je prišeci, da me ne izda nikomur. Povrhu sem mu podarila maksimalno ceno od pet bonbonov na sedem. V prvi togoti mi je zagrozil, da me ovadi državnemu pravdniku zaradi navljanca cen. Pobotala sva se na šest bonbonov. —

Rajka vidim večkrat in ga ljubim čim dalje huje. Ali žalostna je moja usoda:

Sredi svoje ljubezni čiste gulim se zoprne grške aoriste!

Rado Murri

LISTEK.

Iz vojnega albuma mlade Mare.

I.

Ljubljana, 27. februarja 1918.

Našla sem nekaj starih zvezkov. Iz praznih listov sem sečila ta - le vojni album. Njemu naj zaupam vse svoje misli, želje, sanje in bolečine, vse svoje občutke v vezani in nevezani besedi!

Kdor pričakuje kaj veselega od mene, se grdo moti. Črna je petlja v moji kiti, žalostna je moja duša in klavni naj bodo tudi moji zapiski!

Po slabi večer sem včila svoje tožne občutke v drobno pesemco:

Srce človeku v bluzi poka nazaj si zlati mir želi.

Kako vesela naj bo moja Muza, ko v kruhu skoraj sama je koruza!

Izmislila sem si jako primeren psevdonim: Dulcinea Klavna. Za uvod svojemu albumu sem napisala s solznimi očmi:

Zelodec prazen srečen ni, in stoka: Kje je bela moka?

Album sem skrila v klavirski sobi v zofi.

28. februarja.

Ime mu je Rajko! Po poklicu je enoletni prostovoljec.

Ze več dni je vzbujal moje zanimanje in kar nanaglo je izbruhnila moja ljubezen! — ! — !

Ah, Rajko — — —

Lep je kakor Črtomir. O — ! bi bila jaz njegova Bogomila! — ? — !

Danes sem ga zopet videla, gredečega mimo glavne pošte, koder postopa vedno toliko ljudi in prodaja zija pa dolčas. Tovariš ga je pozdravil: »Na zdar, Rajko!«
Tako sem po sreči zvedela za njegovo ime, ki ostane vekomaj zapisano v mojem klavrnem srcu. Svoje grenke občutke sem zabeležila v pesmici Ideal in resnica:

Za prostovoljca srce mi plani — gultiti moram se »verba na mi!«

Kmalu potem se mi je posrečila nenavadno žalostna elegija:

Kje so moje zemljice od pšenice bele? Moja srca ljubice žlahtno so dehtele! Solzne moje so oči — žemelj od nikoder ni . . .

Kje je tista nular'ca, nularica bela?

Kje jedla močnata?

Slavo bi jim pela!

Vse na svetu se konča — mine tudi nular'ca . . .

Kje je čokoladica,

mano moja rjava,

neizmerno ljubljena,

tečna, sladka, zdrava?

Čokolade ni nič več —

ah, veselje preč je, preč . . .

Ponosna sem na to pesem in upam, da bo kmalu narodna svojina. Ah, ali kdaj napoči zlati dan, ko izide knjižica z naslovom: Poezije. Zložila Dulcinea Klavna, gimnazijalka? Sprejaj pa moja slika z obleko, ki sem jo imela lani pri birmi! — ? — ! To bi bilo res nekaj novega! Nekaj finega!

Odkar ljubim Rajka, nosim rdečo petljo v laseh. Črn je hudič, pravi naš stric. — Moj bratranec Milan mi je rekel, da mi pove nekaj zelo važnega, kadar bova sama pri klavirju. Rado vedna sem! — ???

1. marca.

Kaj si je izmislil nadebudni bratranec Milan? Pisal mi je zaljubljeno pismo! — ! — ! Dobro, da ga ni dobila mama v roke! Naslovljeno je bilo:

Fletkani gospodični Mari Ogulinovi, gimnazijalki. Sam sebe je pa podpisal: Milan Ogulin, c. kr. višji gimnazijalec. O ti uboga voda! Naša kuharica bi mu rekla v klasični ljubljanski: »Pe na (pojdi no) v l'it med kavke!«

Milan je res dve leti starejši od mene, vendar je — ako natančneje preudarimo — proti meni še otrok. Popoldne je prišel k nam. Ko sva bila sama, me je vprašal, če sem prejela pismo. Odgovorila sem mu, da sem ga imela za pametnejšega, on pa se ni kar nič zmenil za mojo grajo in je kratkotalo zahteval prvi poljub! — ! »Oho! — Ne boš kaše pihal!«
»Ne bodi no sitna! Dam ti bonbonov.«
»Kaj? Podkupiti me hočeš? To je grdo od tebe!«
»Bodi no pametna, Mara! Dam ti tri čokoladne bonbone. Tri čokoladne — pomisli, v kakšni dobi živimo!«

Početkom nisem hotela ničesar slišati. Naposled pa sem se ga le usmislila, tega otroka in povrhu še bratranca! Določila sem maksimalno ceno: po pet bonbonov za poljub ali pa nič! Poljubila sva se tam za omaro in Milan se je takoj pobahal: »Vidiš, punca, to je amor, amoris!«
»Ne bodi no smešen! Nikar si ne

Da objavim kamen — kamen oljvi, la v goro zakličem — se mi oglasi je svoboda, moje solnce, v zemlji spi!

Poslale so v svet svoje sokole in prile, da jo privedejo zopet v rodne dvore, ali čakajo jih znanj.

Kar naenkrat pa sadoni možiki glas:

Kri naša, ki je porosila svet, vzdihla čudežno dehteč je ovet: velika volja vzrasla je med nami na prvo goro se že svetla zarja drami!

In v glas spozna žene svojega (našega naroda) ... sina.

Vile prihajajo slaveč naš rod in našo zemljo, in ž njimi kraljico, ki govori začudenim ženam.

Prešlo so težke ure, hčere! Naš sin me je prikladal, ker imel je vere,

da bi goré premikala, ljubezni, da je arca razplamnel.

In zdaj živim —

In boš živela —

In boš blestela ko zvezda vrh neba za vse kar si trpela.

Sledile so vedno krasne slovenske, neke in hrvatske narodne pesmi.

Moški zbor je zapel »Lepo našo domovino« in »Slovenec, Srb, Hrvat, za uvijek brat i brat«.

Iz tisočih glasov pa je donela po avtorini pesem »Hej Sloveni«.

Tako je slavil Trst velikega sina našega danes malega, pa enkrat velikega naroda.

Istega dne se je uvela v Trstu zopet pisemska cenzura ...

Dalmacija za ujedinjenje.

VELIKA NARODNA SKUPŠTINA V ZADRU.

Zadar, 4. ožujka (zakasnelo.)

Jučer, u nedelju u večer održana je narodna skupština, sazvana od narodnih zastupnika, u velikoj dvorani Hrvatske Citaoice. Dvorana je bila dubokom puna. Od narodnih zastupnika bili su prisutni gg. dr. Baljak, dr. Machiedo, dr. Medini, prof. V. Perić, don I. Prodan i Vl. vit. Simić. Zastupnik Juraj Blankini nije mogao da prisustvuje, jer je bolestan.

U ime sazivača otvorio je skupštinu zastupnik Prodan, zahvaljujući na brojnom odazivu, te predlažući za predsjedatelja pučkog sina dr. Božu Perića. (Primljeno živim odobravanjem.)

Kao prvi je govorio zastupnik zadarskog kotora don Prodan:

Naglašuje, kako je sloboda prvi uvjet (pogod) narodne sreće. A sloboda nema bez jedinstva! Kad je, nakon trogodišnje stanku bio sazvan parlament u Beču, našu zastupnici poznatom deklaracijom kazali uvjete, uz koje mogu da učestvuju u radu (pri delu) parlamenta, koji nije naš domaći sabor, već zajednički raznih naroda. Doslje su zastupnici davali državopravne ograde odeljenja, a ovo je bio prvi put, da su svi žitelji Slovenije kao braća jedni drugima dali ruku i svi se zavjerili na jednom programu. (Odobravanje.) A taj program znači: ovo je naša volja, naše pravo, ovo hoćemo da postignemo!

Natam (komaj) je njihovo zajedničko očitovanje doprio u javnost, u narod, svugdje je ono odjeklo kao obći glas zajedničkog našeg naroda, osobito među omladinom.

Usled iznimnih okolnosti, u kojima se Dalmacija nalazi, mi se nismo mogli prije sastati, da razpravljamo vrhu ovog predmeta, koji zasleca najdublje u interese našeg naroda. Sad kad smo došli do zajedničkog programa treba da živo pognemo, da dodjemo i do zajedničkog cilja. Narod ima pravo, da na zakonitom temelju, u dogovoru s vladarom, ostvari ciljeve, koji su onđe u teoriji izneseni. Za naš je narod nadaća osobito teška, jer nijedan narod nema toliko i tako moćnih neprijatelja kao naš. Svaki je od njih i brojem i položajem i imom jači. Tri su naša dušmanina: Nijemci, Magjari i Talijani. Izostali, kako su još pred deset vijekova Nijemci divljačili nasrli na Slavene, utirući već onda put politici »Dranga nach Osten«. Od onda je slavenstvo moralo da uzmiče i teritorijalno pred bezobzirnim postupkom Nijemaca, koji su tako mizili Slavene, da su im i djecu bacali psima. Prikazuje potanku, kako su Nijemci progonili Sv. Metoda. Pa kao da je to malo bilo, došli su Magjari i utisnuli se kao klin među južne i sjeverne Slavene. Svima njima mi moramo da dovinemo: Dvije ste doprili, ali dalje nećete!

Uz sve ove protivnike nadošao je i treći: Talijan, koji gramzi za našim krajevima. Hoće da od njih načini svoje kolonije. A ne smije se zaboraviti, da ako je Talijan danas tako drzak, to je opet posljedica sistema, kojim se upravljalo u ovoj državi, gdje je talijanski element bio uvijek pogodoivan u jezičnom i u ekonomskom obziru.

Završuje, da trebamo jedinstva, da budemo jaki, a slobode, da budemo sretni. Zastupnici će nastaviti svoju borbu, a očekuju, da će ih narod poduprijeti svom snagom. Njihov će rad biti kudikamo uspješniji, kad se bude znalo, da su za njima milijuni duša našega naroda! (Živo odobravanje.)

Zastupnik dr. Baljak (Srbini) kaže, da usred strahota orijaškog svjetskog rata jedna nada tješi izmučeno čovječanstvo. Svi narodi osjećaju, da se iz straha ovog vihara radija novi svet, da dolaze nova vremena. Svitlanje novog doba za naš narod naviješteno je jednim krlepim izrazom njegove želje i njegove volje: Hrvati, Srbi i Slovenci, jedan narod, hoće da bude i narod jedinstven, a gospodar u svojoj kući. Ovo malo riječi sadrže sav politični program naše budućnosti. Osniva se na pravi svečanom proglašenom u ovim burnim danima, na pravu, da narod sam odredjuje sebi svoju sudbinu. (Odobravanje.)

Ali pravo se ne da postići bez borbe. Borba za pravo samoodredjenja to je znamenje, u kome danas stoji sva unutrašnja politička situacija u našoj državi. Pokret se ne da zaustaviti, premda se vladini krugovi pokušuju protiviti našim željama. Ali na mjesto da osujete naše težnje za pravom samoodredjenja, naroda, ledimo mi-

nistarstvo odstupi, a drugo se sprema na odlazak. U borbi su danas u Austriji s jedne načelo slobode i pravice, koga su nosili Slavenci, s druge strane nepravedni protijev prevlasti, nad drugima, kome su protivili Nijemci. Tko će pobediti? Pritiskaj, koji se vrši i vrši nad Slavenima, donio je to, da je pritiskaj samo osnažio narodni otpor, a narodni otpor osnažio moć. Smijemo se dakle nadati, da će doći i onaj dan, kad će nestati dosadašnje nepravde, kad će narodi biti sami kovači svoje sreće i udesiti kako žele svoju sudbinu. Sudbinu, koju naš narod napose već od stoljeća podnosi, mora nazvati velikom nepravdom. Pocijepan i razbacan tamo i ovamo, nema ni najmanje mogućnosti, da slobodno razvija svoj nacionalni život ni u kojem pravcu, ni kulturnom ni privrednom ni političnom. Ako se s takovom ludom sudbinom naš narod nije nikad izmario, sad, kad kuca osudni čas, odlučno ustaje i hoće da stvori sebi uvjete novog slobodnog života. Put u taj novi život, to je ujedinjenje Hrvata, Srba i Slovenaca u državu svojoj, slobodnoj od svakog gospodstva drugog naroda. (Odobravanje.) To je danas naš narodni ideal. Pred tim idealom izležu se i utone u bezdan zaborava sve razlike, koje su nas nekada dielile. Za nas Srbe napose bliže neizmijerna radost, kad stupismo s Hrvatima i Slovencima u jedno kolo, u kome se svako od nas osjeća svoj medij svojima. (Burno odobravanje.) Svesrdno smo prigrlili ideju našeg narodnog jedinstva kao našu zajedničku političku vjerovanje. Ne treba nam više da jedan drugoga tražimo i zovemo. U misli, u osjećaju mi smo već ujedinjeni.

Poklič, koji je najprvo potekao iz Jugoslavenskog kluba, već je našao odaziva u svim zemljama, gdje žive Hrvati, Srbi i Slovenci. Naša Dalmacija evo hoće, da se čuje i njezin glas; a dobro je da se taj glas čuje i sa ovih obala pljuškanih morem našim. (Odobravanje.)

Sveobće ovo pristajanje nek bude dokaz svakome, da naš program ujedinjenja nije kakva fantazija pojedinih ljudi, već da je tolo srce svekolikog našeg naroda izvor naše politike. Zato ćemo izdržati u toj politici do kraja, jer ništa na svijetu neće nam izčupati iz srca tvrdo uvjerenje, da ćemo u skoroj budućnosti doživjeti ono k čemu su danas upravljene naše najliješne želje. U to ime bio u dobar čas i naš večerašnji sastanak! (Živo i trajno odobravanje.)

Dr. Medini misli, da je suviše više danas uvjeravati, da su Hrvati, Srbi i Slovenci jedan narod. To je svakomuo očito. A kad smo jedan narod, onda imamo pravo i da živimo vlastitim životom. Sestdesetih godina dodoše nam neakavou obćinsku i pokrajinsku autonomiju. Dobili smo kasnije narodne škole i jezik u uređima, ali sve to nije nam dalo kao pravo već kao koncesija. Ako je već prije rata autonomija bila prazna riječ, preko rata pokazalo se je, da ta autonomija više ne postoji, da je sve propalo. A sad nam eto dolaze s reformom ustava, koja bi imala da donese nove autonomije, proizlekle iz onih starih. No više nije vrijeme, da se mi time zadovoljavamo. Došlo je doba, da se uvaži naš narodni zahtjevi. Rat je pokazao, kako su mnoge naše želje u etapnom razvijanju našega programa pred većom silom bile iluzorne i kako treba našu politiku povesti novim pravcem za obćim narodnim programom. Taj program daje nam bečka deklaracija, koja se pozna razlika između pokrajina i koja stoji na načelu, da su Hrvati, Srbi i Slovenci jedan narod i kao takav da ima pravo da živi svojim životom. Mi ne znamo, hoće li se on moći ostvariti sada ili u skoroj budućnosti, ali to stoji, da nam on jedini može osigurati, što nam kao narodu pripada. Završuje stihom slavnog Preradovića: Bože živi, ti sjedini što je našel! (Odobravanje.)

Zastupnik don Perić naglasuje, da je glavni uzrok nedaćama u ovoj državi nesretni dualizam. Diplomati traže, da kolektivnim eliksirum izliče to bolno telo. Ali ne ide! Svjetski je rat otvorio mnogima oči. Izbila je nužda evolucije u svakom pogledu. Uvidjeli su to i neki državnici, koji govore, da treba da narodi odlučuju o svojoj sudbini. Kad se to provede, to će biti najsigurniji čas u povijesti čovječanstva. Za nas je najvažnije, kao imperativ naše politike: da čuvamo narodnu slogu! (Odobravanje.)

Predsjedatelj dr. Perić kaže, da je primio iz skupštine jednu rezoluciju, koju će pročitati i staviti na glasovanje.

Rezolucija glasi:

1. Gradjanstvo Zadra i okolice, sa-

kupljeno dana 3. ožujka 1918:

1. zahtjeva podpuno i bezuvjetno provedenje načela samoodredjenja naroda kao jedini uslov života i slobodnog razvika jedinstvenog naroda Slovenaca, Hrvata i Srba;

2. odobrava akciju narodnog predstavništva, započetu bečkom deklaracijom dne 30. svibnja 1917, koja ide za postignućem državne samostalnosti južnih Slavena;

3. izražava Jugoslavenskom klubu u Beču zahvalnost, što je iznio na javnost nećuvana nedjela, počinjena na našem narodu od početka ovoga rata, te zahtjeva dužnu odmazdu;

4. očekuje, da će narodni zastupnici ustrajati nepokolebivo u tom pravcu, solidarni sa zastupnicima bratskog češkog naroda, sigurni u jedno-dušnom pristajanju i podpori svoga naroda.

Primljena je jednodušno s burnim odobravanjem.

Predsjedatelj zahvaljuje još jednom na odazivu i proglašuje skupštinu završenom.

Grčka zopet pred odlomljenjem.

Ateni, 10. marca. (Kor. urad.) Vojaški pooblašćenec generala Danalica je sporočil, da je kralj poveril generalu vrhovno povelništvo nad armado. Vrhovni povelnik izražja prepričanje, da bo korekale grčka armada smagaj na spreti skupaj s velikimi zavozniki. ki se bore za pravico, svobodu in človeč-

Mrz z Rusijo v nevarnosti?

Dunaj, 11. marca. Pojutrišnjem potečorok, de kateregora mora ruska vlada potrditi mirovne pogodbe s štirizve-so. Kakor se zatrujejo nizkičue-no, da ruska vlada ne bo mogla držati tega termina, ker je v Rusiji sedaj izbruhnila vladna kriza in ker dela tudi solitev vlade iz Petrograda v Moskvo velike tehnične težkoče. Če bi se torej potrditev ne izvršila ta dan, se bo najbrže dovolil še nadaljnj rok par dni. Šele če tudi takrat ne bo prispela potrditev, je pričakovati ostrejših korakov, ki jih pa sa enkrat centralne države nočejo vporabiti, predno ne bo skrajna sila.

Za obnovev carstva.

Berolin, 11. marca. »Victoire« piše: So ljudje, ki mislijo, da je za entento dobro, če preihli Nemce ter obnovi v Rusiji monarhijo. Ententa namerava v tem slučaju zasesti Sibirijo ter bi prevzela tudi nalogo, da osvobodí carja in da ustvari s pravimi elementi v Rusiji novo armado, ki naj bi obnovila gosposstvo hiše Romanov.

Pred Odeso.

Dunaj, 11. marca. Čete fm. von Böhm - Ermolija stoji pred Odeso, glavnem pristaniščem Črnega morja. Te pristanišče je največje važnosti za transport kita v našo monarhijo preko Črnega morja in Donave. Pohodi naših čet so bili občudovanja vredni. Od vodno - galikič meje do Odesa je ob železnič Zmerinka - Odesa 250 km. Naše čete so morale torej napraviti na dan po 40—50 km. Pri svojem prodiranju so naše čete zasledile tudi že zadnjio želez. proro iz Odesa na Rumunsko ter je sedaj Rumunski od Rusije popolnoma odrezana. Tudi od tega dejstva si obeta naša diplomacija zmagaj pri mirovni pogajanjih.

MIROVNA POGAJANJA MED UKRAJINO IN RUSIJO.

Lvov, 11. marca. Glasom poročil iz Kijeva se so pričela tam mirovna pogajanja med Ukraino in Rusijo.

IZ BALTIŠKIH PROVINCO.

Köln, 11. marca. V razgovoru je omenil vodja narodnih liberalcev dr. Strassmann: Kuronska, Riga in Dvinsk so izločene iz ruske suverenosti. Pri Estonski in Livlandiji se to še ni zgodilo. Napačno pa bi bilo domnevati, da ostaneta te dve deželi pri Rusiji. Baltiško vprašanje je smatrali kot enoto. Nemčija bo stopila s baltiškim ozemljem na podlagi vojaške konvencije, železniške skupnosti, poštne in brozovne pogodbe ter carinske unije v razmerje, kakoršno je zamenljivo tudi med Litvako in Nemčijo. Pri tem se morajo Riga in Kolivan prisrati kot prosti pristanišča.

ŠVEDSKA AKCIJA NA ALANDU BREZPREDMETNA.

Stockholm, 10. marca. (Koresp. urad.) Kakor se poroča, se švedsko stražno moštvo v Alandu v kratkem vrne, ker je akcija postala brezpredmetna. Neka švedska ladja bo pripeljala na Švedsko tudi še 200 poljskih, ukrajinskih in estonskih vojakov, katere so Rusi izločili.

Avstro-Ogrska in Finska.

Berolin, 11. marca. Te dni se bodo pričela pogajanja med Avstro - Ogrsko in Finsko glede sklepa miru. Aprila se bodo ta pogajanja na Dunaju nadaljevala. Najbrže bo sklenjena tudi trgovinska pogodba. Kakor poročajo iz Finske, obstaja tam preostanjo razpoloženje za finko monarhijo.

Stockholm, 11. marca. Iz južne Finske poročajo, da se dan na dan množe grozodejstva Rdečeg garde. Rdeča garda nastopa sedaj zlasti proti inteligentnim krogom, proti duhovščini in posestnikom.

Berolin, 11. marca. Po Nemčiji krožijo vesti, da je princ Oskar Pruski določen za vladarja Finske. Wolf urad pravi k temu, da to vesti niso resnične.

Dogodki na bojiščih.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 11. marca. (Korespon. urad.) Ob železnič Zmerinka Odesa so bile zopet pregnane sovražne tople.

Na italijanski fronti je artiljerijski ogoril mestoma odšel. — Š. gen. štaba.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 11. marca. (Korespon. ur.) Zapadno bojišče. Delovanje artiljerije in minometov je zvečer večkrat odšlo. Živahno izvidno delovanje je trajalo. Lastni oddelki so vdrl na več mestih flandrske fronte v pokrajini Armentieres in na zapadnem delu Meze v sovražne jarko in so pripeljali s seboj nekaj vjetnikov in strojni pušk. Pri nekem nemškem podofici severovzhodno Reimsa je v zadnjem času večkrat opazovana na katedrali v Reimsu napravljena francoska postaja za svetlobne signale zopet delovala. Stotnik vitez Tutešek in poročnik Vyethoff sta izbojevala v svoji 27. nadporočnik Bethe pa svojo 20. zračno zmagaj.

Vzhodno bojišče. Sovražne čete so bile pri Bakuče in pri Razdeljaji ob železnič Zmerinka - Odesa razpršene. — v. Ludendorff.

Italijansko bojišče. Na jugo - zapadni fronti razvija sovražnik nekaj dni dolgi Plave in sa visoki planoti Sette Comuni živahno artiljerijsko delovanje, da bi moči svojih napadov splošni in baterij la-

praznjanje krajev v italijanski etapi se nadaljuje z vso silo.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

10. marca. Od Stevilja do Brente zmeren artiljerijski boj in živahno patruljsko delovanje. Sovražni oddelki v pokrajini hriba Covedale so bili razpršeni. V Posini so pritiskale naše patrulje na drzen način na izpostavljene sovražne postojanke in so tam izzvale alarm. Naše sprednje straže so prilele z naglim ognjem pušk sovražne patrulje, da so se umaknile nazaj. Od Brente do morja od časa do časa neznatne ognjene akcije.

TURSKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 10. marca. Dne 9. marca so se vršili skoro na celi palestinski fronti živahni boji. Rano zjutraj se je pričel močan artiljerijski ogenj na velike dele fronte ter mu je kmalu nato sledil napad. Prednje straže so se umaknile na glavno pozicijo, nakar je sovražnik zasedel Katravani, Atar in Silvad. Severno od Jabruda je sovražnik izvršil silne napade preko črte Buris - Berdavit. Napade smo s težkimi izgubami za sovražnika zavrnili. Glavni napad je bil namenjen proti višini Tel Asru. Sestkrat je menjala pozicija svojega posestnika. Končno je ostala v naših rokah. Na levem krilu naše jordanke fronte je prišlo tudi že ponoči do bojev patrulj. Vse sovražne napade, ki so se zjutraj pričeli, smo zavrnili. Z ostalih front ni poročati ničesar posebnega. Pri prodiranju na Erzerum so Armenci napadli naše sprednje čete zapadno od lidža. Zavrnili smo jih z izgubami. V Hedzusu smo vstaše občutno porazili ter jih pognali proti jugu.

Bombe na Pariz.

Berolin, 11. marca. V maščevanje za napad na nemška mesta daleč za fronto so nemška letala napadla Pariz ter vrгла vsega skupaj 2700 kg bomb na mesto.

Anglija v Sredozemskem morju.

Curih, 11. marca. S posebne strani poročajo, da si je izgovorila Anglija za nadaljno podpiranje Italije z ladjami in vojnim materijalom oporišče na Sardiniji. Izgovorila pa si je poleg tega še bolj dalekosežne koncesije.

Ameriške ladje.

Washington, 10. marca. (Koresp. ur.) Reuter. Meseca februarja je bilo izgotovljenih 17 ladij z vsebino 121.000 ton in oddanih plovnomu uradu. Po uradni cenitvi bo oddanih v marcu 23 ladij s 188.000 tonami.

Politične vesti.

== Državni zbor. Danes so zopet pričele seje poslanske zbornice. Na programu so razne manjše predloge. Zbornica naj še tekom tedna odobri predloge glede draginske doklade učiteljem in glede vojnega davka. Koncem tedna se naj pričnejo velikonočne počitnice, ki bodo po dosedanjih dispozicijah trajale do 20. aprila.

== Iz zunanje-političnih interesov. V notici o konfiskaciji nemškega prevođa brochure »Samoodredjenje naroda in Madjari« smo ožigalsi inperitencio neke knjigarne, ki je vrnila založniku brochure z nemško dopisnico: »überhaupt wollen Sie uns mit Ihren Publikationen verschonen«. Ljubljanska cenzura nam je dotični del notice konfiscirala, češ da se protivi zunanje-političnim interesom monarhije! To je višek predrzne zlorabe navodil, ki jih imajo v tem oziru cenzurne oblasti. Sedaj spadajo tudi že inperitencio nemškutarskih tvrdk med zunanje-politične interese monarhije, ki jih je treba štiti. O zadevi smo obvestili jugoslovanski klub.

== Z »Naprejem« ne polemiziramo. Kričoč vedno utihne, kadar opazi, da se nikdo zanj ne zmeni. Od časa do časa pa je potrebno, da se približjo vsaj nekatere najbolj klasične poštenosti gospodov okrog oficijalnega glasila raznih ravnateljev in upraviteljev, o katerih soditi je seveda predvsem poklicano v soc. dem. stranki organizirano delavstvo. Tako čitamo v večerašnji številki »Napreja«, ki se je predstavil svojim čitateljem menda že petič v novi obliki, to-le: »Ker smo že pri deklaraciji, moramo še omeniti članke, ki so tik pred glasovanjem o proračunu (kakšnem?) izšli v »Slov. Narodu« in ki pravijo, da deklaracija zahteva ujedinjenje jugoslovanskih narodov (!) in svojo državo v okviru deklaracije (deklaracija zahteva svojo državo v okviru deklaracije!), da se pa te zahteve ne bodo dosegle.« Ali naj še kaj pristavimo? Konečno pišemo mi za politične gramotnike in torej ne bode mo priobčevali posebnih komentarjev za »Naprejevo« uredništvo. Kajti skoraj bi verjeli, da v zgoraj navedeni konstataciji ni toliko infamije, kakor duševnega analfabeta. — »Napreje« nam očita, da se nahaja v dopisu iz Zagorja lažnjiva trditve, da je sodrug Cobal stopro grajal delavce, ki so podpisali deklaracijo, ter pravi: Cobal je res govoril o deklaraciji, a je rekel, kdor hoče, naj jo je podpisje, saj pomagalo dosti tako ne bo. Zavzel je tudi k deklaraciji primerno stališče. S tem je vloga sodruga Cobala na onem shodu precej pojasnjena. Kakor nam poročajo iz Zagorja, si je na omenjenem shodu izbral sodrug Cobal res to taktiko, da je nabiranje podpisov omalovaževal (saj pomagalo tako ne bo!), ostro grajo pa izrekel delavcem, ki so podpisali deklaracijo, povabljeni ljubljanski sodrug, odgovorni urednik »Napreja« Petejan. Agente, ki so agitirali proti podpisovanju deklaracije, je pa zopet pošiljal sodrug Cobal. Če sta oba sodruga s to ugotovitvijo bolj zadovoljna, smo jima radi ustregli.

== Po smrti ravnatelja Ivana Travnar. Pod tem naslovom poročajo »Novine« iz Ljubljane: Zdi se, da v Susteršičevi »Zadružni centrali«, ki je ustanovljena proti Krekovim »Zadružni Zvezji«, ne gre vse v najboljšem redu. V Ljubljani se danes po smrti njenega ravnatelja širijo senzacionalne vesti o zelo velikih svotah, za katere se ne ve, kako so uporabljene. Navajajo se celo nesolidne privatne špekulacije z mastjo in svinjetino iz Hrvatske. Pričakuje se, da se bodo skoraj pokazali sledovi zadružnih strokovnjakov iz »Zadružne centralne«.

== Tržaški Nemci proti Krekovemu slavju. Malo je sicer Nemcev v Trstu, ali kar jih je, je vsak izmed njih nesramen in predrzen za vse. Hudo jim je šlo k srcu Krekovo slavje in skušali so preprečiti to slovensko pririditev, še toliko bolj ker se ni vršila v Narodnem domu, ampak v velikem neslovanskem gledališču. Nemški politični voditelji v Trstu so trkali na merodajnih mestih, se zgražali, denuncirali, se hali izgrediv itd., ali dosegli niso nič. Slavje je bilo veličastno, impozantno, obnašanje tržaških Slovencev uzorno, dostojno, tako nastopa trški narod. Udeležniki nam pravijo: Kaj takega je mogoče edino le v Trstu! Domačini, Slovenci in Italijani, so bili mirni, na italijanski strani vse v redu, surovo gonio je hotel vprizoriti samo tujec, nemški hujskač, pa se je pošteno uredil.

== »Nemec« o bodočnosti Trsta. Neki Alberto Mitochi je spisal »študijo« o bodočnosti Trsta. Izšla je sedaj že druga izdaja. Ocenio v »Tagespostu« je napisal neki »Ivo«, ki je tudi »Nemec«, kakor se tudi v »študiji« avtor pogostoma imenuje »Nememca«. Sploh je on ves čas Avstrijec, ne Slovan, ne Italijan, in kot Avstrijec prihaja do sklepa: »Da se posest Trsta zagotovi državi, spada tja »nemška posadka«, pa naj se tudi zopet tam irrentistično strši. Mi nočemo v Trst uvesti nikakega italijanskega, nikakega slovenskega, marveč nemški regiment. Kajti kjer so Nemci, tam je pravica, tam je red in moč. Vsem narodom monarhije so odprta vrata Trsta, kdor pa more pomagati našemu mestu, to so avstrijski Nemci.« Tako piše »Nemec« Mitochi in to citira v »Tagespostu« »Nemec« Ivo. Da je »Tagespost« vsa ginjena z največjim veseljem priobčila take besede, se umeje gotovo samo po sebi. Morda ve tržaški gospod državni pravdnik, kdo je avtor, ki zna sestavljati tako interesantne psevdonime?

== Wilson o Trstu. »Daily News« je priobčil pred kratkim brzojavko iz Trsta, da je Wilson izjavil, da Italija nima nikake pravice do Trsta, ker da to pristanišče pripada onim, ki bivaajo v zaledju te luke in se jih ne sme odrezati od morja. Iz istih razlogov se tudi ne sme odobriti italijanske zahteve glede Dalmacije.

== Nedotakljive kronovinske meje.

Dunajska »Arbeiter Ztg.« piše: Prestoli se majojo, države razpadajo, nove države vstajajo, ves evropski zemljevid se izpreminja, le eno je neomajno, le enega se ne smemo dotakniti, ker je za vse večne čase trdno: kronovinskih mej v Avstriji. Seveda veliko Rusijo razkosati: kakšna malenkost! Da bi se pa morda nadvojvodina Gornjeavstrijska združila z nadvojvodino Dolenjeavstrijsko: kake ovire! Samoodločba narodov: predrznost brez primere! Morda samoodločba Karlovih varov ali Pardubici: toda pravica samoodločbe nemškega naroda v Avstriji ali celo češkega naroda: kam bi zablodili! S svojo otroško naivnostjo je to g. Seidler neoprekoslivo izrazil: »vlada je že pred deli časom postavila načelo, — in se drži svojih opetovano naglasanih temeljev glede pravice narodov Avstrije, da ne smejo zahtevati samouprave preko deželnih mej!« V kronovinskih mejah naj najdejo avstrijski narodi svojo srečo. Načela Seidlerjeve vlade nas potrjujejo v prepričanju, da je vlada popolnoma na nejasnem o potrebah Avstrije. Kronovine so historični nestvor, imamo take s 100.000 prebivalci in take, kjer prebiva mnogo milijonov ljudi. Samo zaradi teh tradicij kronovin ne mara ničesar slišati o zahtevah narodov. Zato morajo živeti Nemci v Avstriji razdeljeni na 11 kronovin, tu v manjšini, tam v večini. Zakaj bi jih ne združili? Zakaj bi morali ostati Čehi razdeljeni na tri sudestke dežele? Ministrski predsednik Seidler je bil tako prijazni, da je priznal obstoj jugoslovanskega vprašanja. V čem pa obstoja to jugoslovansko vprašanje? V tem, da so Jugoslovani, trije narodi, ki so tako sodni, da tvorijo eno samo narodnost, Slovenci, Hrvati in Srbi, razdeljeni na štiri državnosti in da se ne morejo v teh štirih državah, Avstriji, Ogrski, Hrvatski in Bosni zediniti. Jugoslovansko vprašanje obstoja v tem, da bi se moralo dati Jugoslovanstvu ono nadomestilo za neodvisnost, ki leži v zbranju v narodno celoto. Kako si misli to Seidler, ki se je povzpel že do načel za rešitev tega vprašanja? Gre za to, se najde ona rešitev, ki popolnoma govornja aksiomu dinastične države zvestobe. Mi pa razpisujemo par za onega, ki je tako pameten, da re pri tem stavku sploh kaj re-

nastična zvestoba je, kakor znano, naziranje, vprašanje pa ni, kakšno naziranje naj imajo Jugoslavlani, marveč, kakor naj se njih narodni obtožniki uredi. Najtežji problem čaka Avstrijo, njeni vodniki pa mislijo, da so misli cesarske himne zadostne za rešitev vseh problemov. Z veliko težavo je dosegel štirimesečni proračunski provizorij, štirje meseci, to je za Avstrijo veljanska pridobitev. Toda tudi štirje meseci bodo pretekli. In nič preveč drzni nismo, če proročujemo, da bomo stali čez štiri mesece pred istimi težavami. Najprej pa naj pride naša vlada na jasno, kaj hoče. Program, ki se ustavi pred kronovinskimi mejami, je zašel globoko v močvirje.

— Predavanje o škodljivosti cenzure. Na Dunaju je napovedano predavanje o škodljivosti cenzure, ker je onemogočena javna kritika in svoboda mnenja. Zlasti se mora grajati, da cenzura ne priznava niti pacifiistični literaturi, kar nam tudi inozemstvo zamerja. Predavanje se bo vršilo v socialnem domu, govoril bo po eden socialni političar, pravnik, novinar in čitatelj dnevnikov.

— Jugoslovanski pokret v Dalmaciji. Na drugem mestu poročamo o velikem manifestacijskem shodu za politiko narodnega ujedinjenja in samoodločbe, ki se je vršil 3. m. v Zadru. Kakor javljajo hrvatski listi, se v Dalmaciji vedno bolj širi narodno gibanje in za deklaracijsko politiko se izjavlja občina za občino. Izmed večjih občin imenujemo Sini, Drniš, Makarsko, Postire, Polico, Milno in druge. Pri tem je treba pomisliti, da je 23 dalmatinskih občin, med njimi najvažnejše (Split, Šibenik, Dubrovnik, Kotor, Knin) razpuščenih in da v njih vladajo komisarji. V teh občinah se vrši nabiranje podpisov med meščanstvom, s kakšnim uspehom, to nam dokazuje včeraj objavljeno poročilo iz Splita. Vse kaže, da bo Dalmacija kmalu ponosno stala ob strani slovenskih pokrajin. V bližnjem času se naj vrši v Zadru sestanek dalmatinskih deželnih in državnih poslancev, kateremu bo prisostvoval najbrže tudi predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec. Na tem sestanku se bodo narodni zastopniki iz Dalmacije korporativno izrekli za politiko narodne svobode.

— Memorandum profesorja Lammaschea cesarju. Znaní Friedjung poroča v »Vossische Ztg.«, da je profesor Lammasch predložil cesarju poseben memorandum, v katerem dokazuje, da entente že radi tega nadaljuje vojno, ker se boji od Nemčije inavguriranega srednjeevropskega bloka. Ako hočemo mir, potem naj avstro-ogrska vlada izjavi, da bo po vojni pretrgala zvezo z Nemčijo. To naj zunanji minister sporoči ne le v London in Pariz, temveč tudi nemški vladi. Grof Czernin da se je z vso ostrostjo postavil proti tej zaroti protinemških elementov ter je dobil od cesarja dovoljenje za oni svoj govor, v katerem je povdarjal, da bo po monarhiji z isto verno borila za nemški Strassburg, kakor se je borila za svoj Trst. (»Grazer Volksblatt«.)

— Dr. Franc Potočnjak v Petrogradu ubit? Preko Dunaja poročajo, da je bil član londonskega Jugoslovanskega odbora dr. Franc Potočnjak, ki je razvijal zlasti v Ameriki med tamkajšnjimi Jugoslavlani živahno agitatorično delovanje, pri zadnjih nemirih v Petrogradu od vajakov rdeče garde ubit.

— Nemški cesar — vojvoda Kuronski. Berolin, 11. marca. (Kor. urad.) »Berliner Tageblatt« poroča: Nemški listi iz pokrajin, ki so podrejene upravi vrhovnega poveljništva na vzhodu, poročajo, da je deželni svet na Kuronskem baje sklenil ponuditi nemškemu cesarju kuronsko vojvodstvo k rono. Dosedaj se ta vest v Berolinu ni potrdila.

— Srednji vek v Nemčiji. Novi veliki vojvoda Meklenburški - Strelški je povodom nastopa vladanja v vojvodini izdal oklic na »svoje podložnike«, v katerem pravi: »Milostno naznanjamo svoj nastop na vojvodskem prestolu in se obračamo do vseh podložnikov velike vojvodine, do vseh uradnikov in vazalov, naj bodo tega ali onega poklica, da izkazujejo nam ko nositelju vojvodske časti spoštovanje, neminljivo vdanost in brezpogojno pokornost in da se vedno in ob vsaki priliki obnašajo tako, kakor se spodobi zvestim podložnikom in slugam napram svojemu deželnemu gospodarju.« S podrobno točnostjo se je pazio v oklicu, da se ni rabil izraz »državljane«, ampak govori se o vazalnih slugah in to današnji dan vzpripo demokratični ideji. Kakor bi se rogali vojvoda meklenburško - strelškemu prebivalstvu in svetu, tako zveni njegov oklic. Treba pa vedeti, da se v tej srečni deželi v Nemčiji vlada po »ustavi«, to je po deželnem redu iz leta 1701.

— Demokratiški glas nemškega junaka. V nemškem državnem zboru je v razpravi o proračunu rekel junak Aldeburg, da se nima poslušati glasu ljudstva, na kateri se sklicujejo liberalci, ker da je »glas ljudstva glas živine«.

— Italijanski revolucionarni in vojni sovražni poslanci izročeni sodniji. Iz Curiha poročajo, da je italijanska poslanska zbornica pred svojo odgoditvijo dovolila, da se izroče sodniji vsi

oni poslanci, katere zasleduje radi vojni sovražnje in revolucionarnega početja.

— Italijanski gradbeni načrti po vojni. Od švicarske meje se poroča: Da se premagajo finančne škode po vojni in odtegne domače prebivalstvo izseljevanju, izdeluje italijanska vlada načrt za javna dela po mirovnem sklepu. Zgraditi hoče novih cest za 30 milijonov lir. V Benetkah se zgradi veliko pristanišče.

— Alzacija Lorena. Strassburg, 11. marca. V mestu je bil včeraj nabit oklic namestnika, ki spominja s ozirom na enunciacijo v Sorboni s plamtečimi besedami prebivalstvo Alzacije Lorene na njega nemško pokolenje ter naglašja, da je volja nemškega naroda neomajna in trdna kakor železo in da se ne da majati ob obstoju države in ob pripadnosti Alzacije Lorene Nemčiji.

— Clemenceau za vojno do konca. V francoski zbornici je 8. t. m. ministrijski predsednik Clemenceau odgovarjal na razne interpelacije ter pri tem naglašal, da bo kot šef republikanske vlade vedno branil republikansko doktrino, ki zahteva predvsem svobodo in v sedanjih časih tudi vojno. Njegova želja je, da reši državo iz položaja, v katerem se danes nahaja. V oni meri, kakor se bliža vojna svojemu koncu, pa nastopa kakor vedno tudi moralna kriza. Tudi danes velja še izrek, da je oni zmagovalci, ki veruje v zmago le četrte ure deli, nego njegov nasprotnik. Zato je njegova naloga, da utrdi moralo dežele. Nesrečni prebivalci zaseženih pokrajin so pretrpeli mučeništvo, kakršnega zgodovina ne pozna. Letalec Garos mu je predvčerajšnjem (6. marca) pri svojem obisku povedal, da morajo vsi Francozi v nemškem vojnem vjetništvu umreti lakote, če ne dobe iz domovine pošiljatev živil. Takšen je položaj francoskih sodeželanov v nemškem vjetništvu. Danes ne smemo poznati strank, ne smemo poznati osebnosti, da dosežemo svoj cilj, ki je: varovanje moralne integritete francoskega naroda. Pravi se, da nam je treba čim prej miru. Jaz želim mir. In zločin bi bilo misliti drugače. Toda zločin bi bil tudi prositi za mir, ker pruski militarizem ne bo prenehal, če še tako vpijemo po miru. Zato je moja formula v notranji in zunanji politiki: »Jaz se bojujem.« Imamo zaveznike, katerim lahko zaupamo. Rusija nas je izdala. Kljub temu nadaljujem vojno in jo bom nadaljeval do zadnje četrte ure, ker hočem v teh zadnjih trenutkih doseči zmago. Pred vojno je moglo nekaj prevelikih idealistov govoriti o splošnem razoroženju. Upali so, da se bo tudi onstran Rene izvršilo isto. Idealizem pa ni tako nalezljiv, da bi se prijel Nemčije. Slabo bi bilo danes zopet pričeti s to napako. Rusija ve, kaj pomeni tak mir. Naši prijatelji so bili, ki so to poskusili. Kerjenski je hotel vojno, za to je izginil, in Ljening in Trocki sta prišla k Nemcem, da povesta svojim sovražnikom, da hočeta demokratičen min. Sedaj vidite, kakšen mir se je iz tega razvil. Če hočete še govoriti o vojni ciljih, vprašajte vendar Nemce, kakšni so njihovi cilji. Ne bo jim treba odgovarjati, dejstva govore. Poljska, Litvanska in Ukrajinska leže pod Skorjnim zmagovalcem. In to slišimo iz Rusije patriotični klic in zahtevo po odporu, nam odgovorja molk. Prvi dan sem že rekel, da bo zmagala pravičnost. Vztrajali bomo do konca, nič nas ne bo zadržalo, nič nas ne bo uklonilo. Zbornica je po tem govoru izrekla vladi zaupanje.

— Vstaja na Angleškem. Curih, 11. marca. »Tagesanzeiger« poroča, da je prišlo na Angleškem do velikih nemirov, katerim je moglo še le vojaštvo napraviti konec. Šlo je za pravilno vstajo, ki je imela vzrok v vpoklicih delavstva in v stiski za živila. V Leedsu in Edinburgu je prišlo do bojev med množico in četami. V Londonu je množica izropala trgovine z živili. Vsled nastopa vojaštva je bilo nad 50 oseb ranjenih.

Glad v Istri.

Poslanca Spinčić in dr. Laginja sta stavila dne 7. t. m. na skupno ministristvo vprašanje, ali je e. kr. vlada v svrhu, da prepreči splošni glad in eventualne druge žalostne dogodke v Istri, pripravljena odrediti:

1. da bo dobivalo prebivalstvo Istre redno najpotrebnejšo hrano, zlasti moko in koruzo;
2. da se okrajji glede na promet s hrano ne zapirajo medsebojno;
3. da se seme (momentano zlasti krompirjevo) razdeljuje na poljedelce pravočasno.

Da podkrepita vprašanje, navajata točno podatke vsega, kar je dobila in mogla razdeliti aprovizacija v Kastvu tekem l. 1917. (to je povprečno vsega skupaj 4258 kg moke ali mesečno 3548 kilogramov ali dnevno povprečno 117 gramov za osebo). Vse to leto so dobili moki največ 2½ do 2¾ kg za osebo. L. 1918. so dobili v mesecu januarju 1 kg moke na osebo in 30 dkg ječmena, v februarju 2 kg koruze in 20 dkg ječmena. Masi so dobili v januarju 30 dkg margarina, v februarju nič. Ljudje ne morejo živeti. Sedaj, ko je težko splošno ljudsko delo, bi bila potrebna mnogo večja prehrana zlasti glede moke in koruze. Iz enega okraja prihajajo ljudje v drugi okraj po 5—15 ur daleč, da si nabavijo kar koli, da mizerno prehranijo sebe in otroke. V župi Ljubuški na otoku Krku je umrlo od glada od novega leta dalje 5 oseb, sploh na

otoku Krku niso dobili nikake hrane ta dva meseca tega leta. V Kastvlu in drugih krajih poreškega okraja umirajo ljudje istotako od lakote. Solaki otroci, katerim starši zbog pomanjkanja hrane dajajo vina in žganja, da jih nekoliko utolažijo, so oslabele tako, da padajo pod klopi in otopeni so tako, da si pri ponki ničesar ne zapomnijo. Izredno poudarjamo, da so v badernski župi umrli 4 otroci glada. Pomoč je nujna!

Vesti iz primorskih dežel.

Obnova Goriske. Namestništveni oddelki za obnovo Goriske, to je upravni, tehnični, kmetijski in gozdarski oddelki, so že pričeli delovati v Gorici.

Smrt med begunci. Na Dolenskem je umrl Fran Arčon iz Renč št. 113, star 71 let. — V Gradcu je umrl Carlo Bonno, privatnik iz Gorice.

Dražba tobačne trafike v Gorici na Korzu. Tobarna trafika v Gorici na Korzu Frana Josipa št. 20, se odda potom javne dražbe. Ponudbe je poslali do 31. marca e. kr. finančnemu nadzorništvu v Gorici, sedaj v Krmini. Bliznji podatki so nabiti v razglasu urada v Krmini in na uradni deski mestnega magistrata v Gorici.

Slovenski mestni otroški vrtec v Rojani. Dne 16. t. m. se otvori v občinskem poslopiju 21. v Rojani slovenski mestni otroški vrtec, v kateri se sprejemajo otroci med 3. in 6. letom. Vlado komisar za Trst naznanja otvoritev v uradnem listu samo v italijanskem jeziku.

Proti premeščenju okrožnega sodišča iz Rovinja v Pulj. Pocl. Spadaro je podal interpelacijo proti odloku pravosodnega ministrstva z dne 16. februarja pr. l. ki določa premeščenje okrožnega sodišča iz Rovinja v Pulj. Češ, da je odlok neveljaven, ker za premeščenje okrožnega sodišča iz Rovinja je potrebna dovoljenja istrskega deželnega zbora v smislu zakona 26. aprila 1873. Interpelant pravi nadalje, da so dispozicije za kolikor mogoče hitro premeščenje v rokah jako mladega sodnega uradnika, daši je pred njim okoli 20 uradnikov, dobro kvalificiranih in da je ta uradnik predstavljen za predsednika okrožnega sodišča v Pulju.

Hrvatski umetniki za siromašno dečo Istre in Dalmacije. Začetkom aprila priredijo hrvatski umetniki v Zagrebu koncertni večer večjega štila v korist siromašne deče Istre, Dalmacije, Bosne in Hercegovine.

Mleko za Reko. Reka bo dobivala odeslej iz Ogrske dnevno po 2000 litrov mleka. Sedaj ga dobiva samo 1200 litrov.

Kdo ve kaj? Andrej Pangerc gorskega strelskega polka št. 2. Sup. Abt. Šiška pri Ljubljani, išče svojo rodbino, ki se nahaja nekje na Kranjskem. Doma je iz vasi Dolgi Laz pri Kalu. Od doma je prejel zadnje poročilo med enajsto soško bitko. Daje se s tem na znanje rodbini njegov naslov oziroma kdo ve, kje se nahaja, naj mu sporoči na zvešeden naslov.

Dnevne vesti.

— Krst novorojenega nadvojvode. Krstnovorojenega nadvojvode se je vršil danes popoldne. Nadvojvoda je dobil imena: Karel, Ludvik, Marija, Fran, Josip. Krstil ga je kardinal dr. Piff. Botra sta kralj Bavarski in kraljica. Zastopala sta ju nadvojvoda Friderik in nadvojvodinja Izabela. Cesarica ima sedaj pet otrok: prestolonaslednik Fran Josip Otto, rojen 20. novembra 1912. Adelheida, rojena 3. januarja 1914. Robert, rojen 8. februarja 1915. Feliks, rojen 1. maja 1916. in sedanji Karel. — Povodom rojstva nadvojvode Karla je izdal cesar na pravosodnega ministra pismo, s katerim ga vabi, naj mu predloži imena oseb, ki so se pregrešile proti kazenskim zakonom pa so vredne obzira, da se jim odpušči konec kazni.

— Vojno odlikovanje. Kot četrto odlikovanje za hrabrostno vedenje pred sovražnikom je prejel štabni narednik Franc Gselman srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda. Imenovan je uradnik na e. kr. kmetijski šoli v Sent Jurju in je bil odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda že dvakrat in v bronasto hrabrostno svetinjo. Diči ga tudi Karlov križec.

— Nova prebiranja letnikov 1894 do 1899 se bodo vršila najbrže meseca aprila. Potrjeni bodo morali pod orožje 15. maja.

— Novi nabori. Na Ogrskem popisujejo ta mesec črnovojniške obvezance letnikov 1894. do 1899. v svrhu novega prebiranja.

— Za odpust nad 42 let starih črnovojniškov so vložili 5. t. m. poslanci Jugoslovanskega kluba in Češkega Svaza posebno interpelacijo, v kateri opozarjajo vlado, da je v konferenci klubovih zastopnikov dne 19. februarja obljubila, da bo v slučaju, če bo zbornica poročevalno dobo glede odredbe po § 14. o razširjenju črnovojniške obveznosti raztegnila na štiri tedne, v tem času čisto gotovo predložila postavno novo ureditev črnovojniške službe. Sedaj je velik del dobe prešel in bi se vlada že davno lahko odločila v glavnih vprašanjih. Upravičena skrb je, da se hoče vlada znebiti tudi te svoje slovesne obljube. Interpelacija vprašuje: 1. Ali se hoče vlada svoje obljube glede nove ureditve črnovojniške službe z eventualno odgoditvijo zbornice znebiti? 2. Ali je voljna zbornici takoj sporočiti glavna načela nove ureditve, posebno glede skrajšanja črnovojniške dolžnosti? 3. Ali misli svojo obljubo v slučaju odgoditve zbornice izpolniti? 4. Ali ne priznava, da se morajo veled mirovnega sklepa z Rusijo in Rumunijo takoj odpušiti vsi nad 42 let stari črnovojniški? — **Odborova seja »Slovenske Matice«** bo v četrtek, dne 14. marca 1918 ob šestih uri zvečer v društvenih prostorih. Dnevni red: I. Proglasitev društvenih dni, ki so bili v izrednem občnem zboru dne 28. februarja 1918 izvoljeni v društveni odbor. II. Ustanovitve odbora: 1. Volitev predsednika. 2. Volitev prvega in drugega podpredsednika. 3. Volitev blagajnika. III. Volitev odeslov. Stalna odeska sta zdaj: 1. Knjižni odesek in 2. Gospodarski odesek. Knjižni odesek se je razdelil v dva odeska in si-

cer: a) Literarni odesek in b) snanstveni odesek. Znanstveni odesek ima dva pododseka in sicer naravoslovnega in zgodovinskofilološkega. IV. Naznanila tajništva.

— Draginske doklade učiteljem za l. 1917. Učitelji z dežele nam piše: V septembru l. 1917. sem bil več časa na Dolenskem v Višnji gori. Tu so vojniki vodili na pašo več stolet stoznih izstradanih vojaških konj. Gredeč po svojem opravilu sem srečal več vojakov zbranih v krogu. Radoveden, kaj opazujejo, sem se približal ter opazil na tleh pozinjenega konja. Na moje vprašanje, kaj je vzrok, da je poginil, odgovoril mi je Bosanc: »Da so mu dali pravočasno dovolil krmne, ne bi poginil.« V tem dospel vojak z v gozdu natrgano travo v roki. »Došel si prekasno, brate! Pozni je! Zakaj mu nisi dajal dovolil tečne krmne, dokler je bil živ in zdrav? Sedaj donesena krmna nima nikake redilnosti, in te bi se branili tudi čili in zdravi konji.« — Gospoda mogotci, ali razumete to priliko? —

— Odboru za skrbstvo mater in dojenčkov bi se toplo priporočilo, da bi zaradi mleka pritegnilo k Mlekarski zvezi pridelovalce mleka z vseljubljanke okolice, ker le na ta način se da preprečiti nepravilno oddajanje mleka na dom strankam, oziroma stanim starih odjemalcev, predvsem pa tistim, ki potem mleko doma nestalnim odjemalcem po 1 K do 1 K 20 v in še po vrhu kaj drugega prodajajo. Za te cene je še danes mleka dovolj in nekatere družine, ki nimajo otrok, ne bojniki ga dobe po 3 l na dan. Ali v tem oziru ni mogoče ničesar storiti? Glavno je, da se prepreči kupčija z mlekom po ulicah. Ako vprašaš tako prodajalca, ali odda 1 l mleka, je odgovor, da ako dobim ½ kg sladkorja in 2 hlečka kruha, ali 1 K in eno cikorkijo itd. Tako stane mleko na 2 krome. To je neobnovljiva krivica, delati z mlekom take kupčije. Tem zakonitimi prodajalcem naj se mleko kratkoma odzveje in ga porabi za uboge dojenčke. Tudi tistim, kateri mleko kar doma po tako visoki ceni prodajajo, naj bi se mleko odzvelo. Za stalne odjemalce naj bi se pravilno razdeljena količina mleka na osebo pustila, ostalega na se odzvelo za dojenčke. Zato prosimo mestno tržno nadzorstvo za intervencijo, bi se li ne dalo kaj storiti, da pride mleko iz ljubljanske okolice predvsem dojenčkom v prid?

— Slovensko ženstvo, na delo za naše slovenske invalide! V sredo 13. marca ob 5. uri popoldne se vrši v novih prostorih društva »Dobrodelnost«, Alojzjevišče na Poljanski cesti št. 4. I. nadstropje sestanek, na katerem se sestavi ženski odbor za oskrbo invalidov in podrobnejše obrta njegova naloga. Na sestanku so povabile vse rodoljubne gospe in gospodične, ki žele sodelovati. Pridite v obilem številu!

— Podpora »Amerikancem«. Z ozirom na to, da prihajajo iz raznih krajev našega juga pritožbe, da se družinam onih, katerih vzdrževalci se nahajajo v Ameriki, ne izplačuje zakonito ustanovljena podpora, je poslanec Spinčić s tovariši podal notranjemu ministru vprašanje, ali je voljan nemudoma odrediti, da se te podpore nakazujejo brez vsakega zavlačevanja?

— Cerkveni oklici se bodo, kakor poročajo dunajski listi, v bodoče opravliali tako, da se imena zaročencev ne bodo naznanjala raz prižnico, temveč razglaševala pisмено z lepaki na cerkvenih vratih.

— Promet s poštnimi zavitki. Pred kratkim odredena uinitesitev v sprejemanju zavitkov na poštnih uradih je z večerajšnjim dnevom razveljavljena. Da pa se ne nakloni preveč za odpravo določenih pošilk, bodo poštni uradi izpočetka prevzemali samo toliko zasebnih zavitkov, kolikor jih morejo sproti odpraviti. Ko bo odpravljeno blago, kolikor se ga nabira vsled zastajanja, se zopet začne redni promet.

— Kaj vendar še? Svoji čas se je na deželi dobilo vsaj za drag denar kaj živčati, pozneje so producenti začeli zahtevati za svoje pridelke petrole, sladkor, i. dr., češ, denarja ne maramo, ga imamo sami dovolj. Sedaj imajo pa večino tudi tega blaga dovolj in hočejo imeti le zlatino in manufakturno blago. Če jih vprašaš, kje so vse dobili, ti povedo, da so jim vse nanesli »begunci«. (Prekupi, ki so potem blago zvozili v Trst). Kaj naj sedaj počnejo ljudje, ki so odvdeni edino le od svojih plač? Mar naj tudi ti svojim šefom in uradom rečejo, za denar ne delam, ker zanj ničesar ne dobim nič, z živčezem in obleko nas plačajo!

— Sukanca je bilo »zmanjkalo«. Obrtniki in privatne stranke so se silno pritoževali čez pomanjkanja sukanca in res nekateri zaradi tega celo delati niso mogli. Ljudje so morali po hoditi raztrgani. Sukanca je pač zmanjkalo in ni pomoči. Sedaj se je pa stvar toliko zboljšala, da je sukanec »došel«, toda kdo naj zmagava neznosne cene? Vretenec, ki je preje veljalo 1 K, stane sedaj do 40 K! Preje si dobil zato celo obleko! Kje je bil neki ta sukanec dosedaj? Po skrivnih skladiščih. Pa ne samo na Dunaju, ampak tudi v Ljubljani in na deželi. Oduroško cvetje gre v klase, a ni žanice, da bi ga požela. Ubogo ljudstvo pa trpi radi resničnega in prisiljenega pomanjkanja pri vseh rečeh, samo, da si oderuhi polnijo nikdar dovolj polnih ženov. In oblast?!

— Umrle te v deželi bolnišnici gospa Grčarijeva, vdova po ravnatelju. Pogreb se vrši v sredo ob ½2. iz deželne bolnišnice.

V Liti je umrl tamkajšnji župan Oroslav Bric.

Tobarna uprava in e. kr. finančna oblast. Tabakar z dežele nam piše: Nad vse čudna so pota našega tobaka predno pride na pravo adreso. Kadilci si morajo kradoma preekrbeti tobak, potov in sitnosti preplačevanja ni konca ne kraja, drugi pa zopet plavajo v tobačnih izdelkih. V ravnateljstvu okraja so dobili prve dni tega leta majhno pošiljatev tobaka, tako da je ostala vedna kadilcev brez tobaka. Če le po preteku 2 mesecev je dospela druga pošiljatev tobaka in zopet v tako majhni množini, da večina kadilcev do njega sploh ni prišla. V prvi vrsti bi bila dolžnost finančne oblasti, da poskrbi, da se preneha že enkrat tratenje tobaka in da poskrbi, da dobe kadilci vsaj skromno množino tobaka.

Poroča. Poročil se je danes popoldne gosp. Fran Langer iz Rače pri Zidanem mostu, z gđc. Antonio Kajtna iz Loke pri Zidanem mostu. Vrlenu narodnemu paru prirčne čestitke!

K izgredu v Gradcu. Po izgredu prizadeji trgovci so poslali k namestniku odposlanstvo, ki je zastopalo stališče, da sta država in občina odgovorni za škodo po izgredu. Namestnik je priznal obveznost do odškodnine, ko ne zadoščajo javne varnostne odredbe. Onim, ki so v trenutnih stiskah, more pomagati takoj iz fondov za nujno pomoč. Storiene so tudi zanesljive odredbe, da se prepreči v bodoče taki izgredi. Dodatno se poroča, da je bila tudi pri trvdki Tatzel v Amnenstrasse vsa izlozba razbita in obilo perila in tkanin uničenega. Trvdka Stern v isti ulici ima škodo okoli 15.000 kron. Radi izgredu je aretiranih došlo 40 oseb.

Kaznovani graški prekaljevalci. Nadale je bila kaznovana trvdka A. Blinder radi prepovedanega izvoza svinjskega mesa in mesnih izdelkov iz Štajerske na globo 10.000 kron in na odtegnitev koncesije.

Kino Ideal. Spored za danes 12. marca. Predvaja se trojeanska drama »V eni noči«, Willy Godlewsky in Dora Kaiser v glavni vlogi. Poleg tega še izborna šolozna igra v treh dejanjih »Malka moja, o kaj si ti storila?« Rezi Orla in gospod Ahrens v glavnih vlogah. Spored je izbran, mladini ni pristopen ter se predvaja do 15. marca 1918. Kino Ideal.

Izjubljena je bila dne 8. marca na glavnem kolodvoru v Ljubljani od blagajne do vlaka denarnica s približno 35 K gotovine. V denarnici je bilo več važnih pobotnih, katere izgubljeni težko pogreša, kakor tudi lovške in potne pravice. Ker nimajo za najditelja pobotnice nikake vrednosti, naj jih najditelj odda na upravnistvo »Slov. Naroda« ali pa pošlje proti nagradi na naslov: Ludovik Michielli v Razdrtem pri Postojni.

Izgubila se je ženska ura za zapas, modro emajlirana, na črnem svilenem traku z obeskom (Balerina). Nagrada 30 K, kdor prinese uru v upravnistvo »Slov. Naroda« ali na policijo. 1165

Izgubljena boa. V soboto zvečer se je izgubila od gostine Turk v Strelški ulici do Mestnega doma boa. Najditelj naj jo odda v omenjeni gostilni proti nagradi.

Izgubil se je ručaj, že ponošen površnik iz Hotoveli do Loka. Pošten najditelj naj ga izroči na naslov: g. Al. Tavčer, gostilna, Log pri Poljanah nad Skofjo Loko.

Dobro znana oseba, ki je bila opazovana, je odnesla iz veže v hiši Gradišče št. 2. 1 zaboj perila z vozička perice, zaznamovanega s črko St. W. Odda naj je takoj prostovoljno v hotelu pri Maliču, ako se hoče izogniti velikih sitnosti.

Včeraj se je videla oseba, ki je pobrala na cesti rdeče koralke z medaljonom. Ako neče imeti sitnosti s policijo, naj jih prinese nazaj v upravnistvo »Slovenskega Naroda«. 1170

Prosveta.

KONCERT GLASBENE MATICE.

Dvoje koncertov prav za prav, s istim sporedom. Obakrat nabito polna dvorana, občinstvo navdušeno za lepote pesmi, napeto pozornost pri novostih, ki jih pričakuje in hvaležno za vžitek. Tako je vedno pri koncertih »Glasbene Matice«. Troje, štiri kulminacije moramo beležiti v teh koncertih, da jih naštemaj najprej: gospa Pipa Arko-Tavčarjeva iz Zagreba v svojem »Kolu« in v ljubko hudomušnih dodatkih, gospodična Dana Koblerjeva v Chopinovi »Baladi v g-molu« noviteta v ženskem zboru Pavčičeve »Zabe« in Adamičeva »Kmečka pesem« za moški zbor.

Gospa Arkova, ki se je, odkar je zapustila Ljubljano, v Zagrebu solala naprej in žela tudi tam pri dobrodušnih prirediteljih zlasti kot interpretin slovenske pesmi mnogo laskavega priznanja, je ostala ljubljanka našega koncertnega občinstva. To je pričal viharen pozdrav, s katerim jo je sprejela koncertna dvorana. Kdor je poznal go. Arko-Tavčarjevo iz prejšnjih koncertov, je moral takoj opaziti, da je njen glas mnogo pridobil na moči, pri tem pa ni izgubil prav nič svoje ljubke proznoosti in zvonkosti ter one tako prikupljive barve zlasti v srednjih legah, ki smo jo občudovali že v koncertih, ko je nastopala še gđc. Tavčarjeva. Njen izredno čvrsti nastavek, ki je ostal miren tudi v visokih legah, nam je pričal o njeni zreli umetniški kvaliteti. Občudovali smo njen neprislilni, domaći nastop, ki osvaja na mah vsa srca, njeno mirno in merjeno kretanje, ki kaže umetniško samozavest, in brez onega suverena preziranja občinstva, ki ga pogosto opažamo pri pevkah po poklicu. Vzrasla je v naši koncertni dvorani, pozna prav dobro male slabosti našega koncertnega občinstva in tudi v njeni hudomušni veseli naravi je ležalo, da nam v pesmi pove nekaj domačega, nekaj vselega, kar vsakdo pozna, kar je vsakemu milo. To razumevanje ji je osvojilo najbolj srca poslušalstva in da se ni že prej vsulo vse cvetje, kar ga je bilo mogoče v sedanjih vojnovrtarskih časih dobiti, bi jo občinstvo za njene dodatke, za »Prišla bo pomlad«, za »Oglarja« in za »Skranjčka« obsulo s cvetjem iz same hvaležnosti za domaći užitek. Med krasnimi šopki so bili tudi taki s travki našega troednega naroda. Visek umetniškega vitisa in uspeha je dosegla gospa Arkova v Dvočakov »Rusalki« in v Konjovičevi »Pod pendžer«. Gospo Arkovo je spremljala na klavirju gđc. Dragica Dekleva, gojenka zagrebškega konservatorija, pri prvem koncertu morda nekoliko boječ, v drugem koncertu pa z dobrim umenjem se ravnojoč po glasni pevke in prijetno diskretno.

Gđc. Dana Koblerjeva nam je prinesla nekaj izbranih kontrastov. Novakov »Amoroso« in »Česke ples«, »Uspavanko« in balado Chopinovo. Zlasti balada je občinstvu ugajala in znova smo občudovali mojstrsko roko umetnice. Tudi gđc. Koblerjevi je bilo v znak priznanja izročeni več krasnih šopkov.

Moški zbor. Najprej eno samo kratko pripombo, ki ne velja nikomur drugemu, kakor sedanjemu času s preobličje dela: Na odru najstrožja disciplina in napačno pozornost in pazljivost na samega sebe. Tudi v telodvaji velja isto. Najmanjša kretanja se opazi, najmanjši glas moti i pazljiv poslušalec kvitira to z nekakim mučnim občutkom, da tudi sicer ne morejo svojega priznanja trudu in izvebanju. Izmed novosti, ki jih je prinesel moški zbor, moram omeniti poleg Zupanc-

Devove »Kvišku plava moje hrpenenje«, ki ima ravno v prvem stavku svojo najlepšo krasoto, se Adamič-Aleksandrovo »Kmečko pesem«. Oče je prišel na ogled k Alenčici. Prav dobro mu ugaja hiša, prelep je res ves dvor; tudi sv. Izidor nad belo mizo mu je kot krščanskemu očetu prav všeč. Prošnjiki so enakih misli in ponavljajo veso, kar oče možato hvali. Toda nim je tudi Alenčica všeč. Oče se menda briga bolj za druge stvari, si ogledava hišo, vse pretehta, kaka bogatija bo pri hiši, prošnjički pa so veseli Alenčice, krepko jo pozdravljajo pa tudi doto ne pozabijo. Tri dni in tri noči, tako bi jim bilo prav. Tako pristna kmečka bahavost in možatost govori iz očetovih besed, da vidiš starca živega pred seboj, pa se ti takoj priklupi v svoji koščeni prevdarnosti. Prošnjiki so sicer tudi postavniki ljudje, pa oni skrbijo nima, zato so radi veseli in se radi pošalijo. Izrazitost pesmi si bo gotovo na vseh naših pevskih odrih namah oživila odlično in to po vsej pravici, če bo le na razpoloženo dosti močan in zvonek bariton, kakor smo ga slišali iz ust g. Završana v »Matičnem« koncertu.

Ženski zbor. Novost. Vsak otrok pozna »Cicibana«, ki je poln ljubkih temet za glasbenika. Vsak otrok pozna »Žabe«. Slišal sem mnenja, da bi morala biti skladba priljubljena za mešan zbor. Morda bi se res dalo napraviti tudi to. Ne morda — celo prav gotovo. Toda g. Pavčič si je zamislil skladbo kot zbor in tudi se ne da dosti ugovarjati. Srce se ti zasmeje, ko zaslišiš rege, kako ti jadikujejo po vodi. Ne samo srce, naglas bi bruhnil v smeh, če bi bilo dostojno v koncertni dvorani in če bi se ne bal, da ti sekundirajo pevke, saj tudi tje vleče na smeh. Tako naravno slišiš zabij koncert in vendar nič one naturalistične ali futuristične primese, v katero bi bilo lahko zaliti. Zadržega mora biti res huda, ker se pesem žab glasi tako otožno: jojemene, kaj bi iz tega, tako ti jadikujejo žabe, jojemene. Toda stari izkušeni žabar je že slišal na jugu grmenje in zdi se ti, da slišiš, kakor da je potegnil veter, celo ro-

siti je že začelo nekje daleč proč, in žabar tolaži žabe, da bo kmalu konec trpljenja. Sedaj zapazijo tudi žabe celo vrsto oblakov in vesela, skoraj saljubljena je njih pesem, ko se nadejajo v kratkem vse polno mlak. Zdar utihne vse v luži, samo posamezne žabe se še oglašajo, a kmalu se prične zopet lamento, zopet tolaži, ki izzvani v koralu podobnih akordih, rekel bi v molitvi »Bog nas reši slega«. Kvak, kvak. Originalna je kompozicija, ljubka, brez vsake groteske, po svoji koncepciji posrečena in tudi brez pretežavnih partij. Da je dosegla kompozicija prav lep uspeh, ni bilo pričakovati drugače pod vodstvom ravnatelja Hubada, ter moramo le še pristaviti, da je gđc. Angela Maličeva s svojim naravnost pastoznim kontraltom povsod z veliko izurjenostjo vodila ves žabji zbor. Čestitati moremo tudi komponistu k prav lepemu uspehu, ki je zahteval pri drugem koncertu celo izpremembo programa, da je bilo mogoče ustreči želji občinstva, da dvakrat sliši to novost na našem glasbenem polju.

Koncertoma je prisostvovala, lahko rečemo, vsa slovenska Ljubljana. Čutili smo se zopet enkrat kot velika, za lepoto pesmi navdušena družba in ponosni smo bili zopet na našo Matiko. Tem bolj, ker je absolutna absenca predstavitev državnih oblasti zopet blagodejno pokazala, kako smemo biti ne le v trpljenju, temveč tudi v veselju sami.

— Frank Wedekind umrl. V Monakovem je umrl dne 9. marca nemški pesnik Frank Wedekind, eden izmed predstavitev nemške moderne literature.

Aprovizacija.

Špeh za V. okraj št. 701 do konca. Stranke V. okraja z nakazili za mast št. 701 do konca prejmejo špeh v sredo dne 13. t. m. popoldne na Poljanski cesti št. 15. Določeni je tale red: od 12. do 1. št. 701 do 950, od 1. do 2. št. 901 do 1200, od 2. do 3. št. 1201 do konca. Vsaka oseba dobi 1/4 kg. kilogram sta-

ne 28 kron. Špeh je ogrski.

Špeh za VI. okraj št. 1 do 250. Stranke VI. okraja z nakazili za mast št. 1 do 250 prejmejo špeh v sredo dne 13. t. m. popoldne na Poljanski cesti št. 15 in sicer od pol 3. do pol 4. Vsaka oseba dobi 1/4 kg. kilogram stane 28 K. Špeh je ogrski.

Med za doječe in noseče matere se dobi v vojni prodajalni, Gosposka ulica. Nakazilo za med dobe matere v mestni posvetovalnici po sledenjem redu: Na izkaznice št. 1 do 400 dne 14. marca, na izkaznice št. 401 do konca dne 15. marca, vsakokrat od 9. do 12. ure popoldne. — Vsaka doječa in noseča mati dobi pol kilograma medu; kilogram medu stane 24 kron.

Podpis na krušnih izkaznicah. Opozorjamo stranke, da morajo krušne nakaznice biti odslej dalje podpisane. Nepodpisane krušne izkaznice se ne bodo uvaževale kot veljavne.

Ker se Gradčanom noče samega koruznega kruha, je vojaška uprava dovolila, da zamenja 3 vagonce koruzne moke za tri vagonce fine moke.

Ogrski volji za Avstrijo. Z Dunaja se poroča, da bo Ogrska vendar storila svojo dolžnost in bo poslala v mesecih marcu, aprilu in maju po 10 000 komadov volov v Avstrijo.

Izmenjava moke med Avstrijo in Nemčijo. Urad za prehrano je uvedel izmenjavo moke z Nemčijo na ta način, da bo prihajala iz Nemčije bela moka, mi pa bomo oddajali koruzno in zdrob.

Najboljše posluje v zadnjem času poleg krušne prodaje ljubljanske sladkorna centrala. Za druge potrebščine občinstvo skuraj na karte že pozabi ali jih pa poizkusi, predno se začne blago prodajati. Ljubljanska sladkorna centrala pa razdeli najprej slad-

kor med trgovce in ko se karte razdele, je blago že povsod na razpolago.

Glas iz občinstva. Pišejo nam: aprovizacijskem poučilu glede prodaje sladkorja in kavinega nadomestila je bilo pojasnjeno, da stranke lahko kupijo, če hočejo, hkrati oboje, lahko pa tudi samo sladkor, kavini nadomestek se pa dobi le do 20. t. m. Tega se trgovci splošno tudi drže, a so celo pri tem izjeme. Znani so slučaj, ko se v trgovini naravnost zahteva, da, ako se hoče dobiti sladkor se mora kupiti tudi kavini nadomestek, če pa ne, pa tam pustiti karte. Vemo zakaj to. Za sedaj naj prizadetim zadostuje ta opomin, če se bo do to pa nadaljevalo slede imena trgovca in ovadbe. Enake nerednosti se vrše vedno pri enih in istih. Kdor se v teh hudih časih noče držati predpisov, pa naj zapre, če pa noče sam, se bo moral pa pomagati, da mu trgovino zapre oblast.

Razne stvari.

Zlaščevanje bolnih na pljučih. Budimpeštanska občina uvede obvezno zlaščevanje vseh na pljučih bolnih ljudi pri magistratnem zdravniku.

Maksimalna cena za jajca v Zagrebu je določena na 44 vinarjev komad. Za to ceno se dobivajo na trgu in pri mestni aprovizaciji.

Lakota. V Steyky je starec Jernej Mayr ubil svojo ženo na njeno prošnjo, nato je šel v bližnji gozd in se tam obesil. Ničesar nista imela jesti, nič zaslužka, ničesar ni bilo več, kar bi mogla še prodati.

Radi draginje v smrt. Trgovčeva žena Karla Gusman v Budimpešti, katere mož je na bojišču, je ustrelila svojo hčerko in potem sebe. V pismu, katero je pustila, pravi, da je storila to radi draginje živl.

Zopet 10 000 kron češkim obrambnim jednotam. Poslancu Franu Stančku je poslal nov neimenovani darovatelj 10 000 K, katere naj porazdeli med češke obrambne jednote. Češka zavednost in požrtvovalnost si stavlja neizpodbitne narodne utrdbe.

Nezvesta žena na razstavi. Stedilniku. Vojak B. Kovacs, ki se je vrnil domov v Jagere, je izvedel, da mu je bila žena nezvesta. Stregel je z nje obleko in posadil ženo na razbeljen štedilnik ter jo tam držal tako dolgo, da se je vsa opečena onesvestila.

Knežji psi. V Libeljih na posestvu kneginje Ide Schwarzenbergove so redili doslej 62 psov. Ko so ti psi nekaj časa trpeli glad, so jih pustili ven, naj žive na račun okoliških vasl. Psi so plenili kakor volkovi, na gosli, race, kokoši in kar so dobili, požrli so pri nekem kmetu tudi komat, konj k sreči ni bilo v tistem hlevu.

Darila.

Za oslepele vojaške Slovence v Odielienheimu v Gradcu daruje rodbina p. Trnkoczy 50 K mesto venca na krsto g. Ivan Pribyla, podravatelja banke »Slavije«.

V prid dobrodelnemu namenu Kranjskega deželnega društva za vojaške vdove in sirote so darovali: Marija grofica Attems 200 K, deželni predsednik grof Attems 200 K, baron Fortunat Vivante 250 K.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 9. marca: Oskar Gaberščik, veleposesnik in župan v Tolminu, 56 let, Dvorni trg 3. — Eleonora Mohr, vdova sodnega zdravnika, 84 let, Selenburgova ulica 3.

Dne 11. marca: Ivan Rulitz, c. kr. botanični vrtnar v pok., 86 let, Radeckega cesta 9.

V deželni bolnišnici:

Dne 8. marca: Marija Svec, žena posestnika in železniškega uslužbenca, 41 let.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Dobra kuharica
se išče k boljši družini, plača po dogovoru. Kje pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 1152

Vrelec kisle vode
se prodaja za 120.000 kron. Vpraša se na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Obvestila«. 966

2 kg kave zamenjam za moko in fižol naslov pri upravn. »Slov. Nar.« 1157

100 L pristnega brinjeveca pri Urban Weber nasl., Zaliklog, p. Železniki. Cena po dogovoru. 1164

Prodajam 500 kg prešanega pristnega medu.

Kupim več kompletnih novih ali starih nepokvarjenih in popolnoma rabnih žnideriščevih panjev. —

JOSIP FRANK, Ceremošnjice, Dolenjsko.

Licitacija konj.

Pri vnočevalnici za konje v Rakeku se vrši dne 16. in 30. marca 1918 vselej ob 10 uri predp. licitacija konj, ki so potrebni odpaditka. — E licitaciji se dopušte le taki ponudniki, ki se izkažejo kot poljedelci z legitimacijo, potrjeno od politične oblasti. 1169

SOLALI
najboljši cigaretne papirji
trgovine z cigaretinim papirjem, ki je omejeno zavzemajočih, Galija.

Franc Langer
Antonija Langer roj. Kajtna
— poročena. —
Radeče pri Židan. mostu, Loka pri Židan. mostu.
dne 12. sušca 1918.

Tehnica
Kupi se vila ali hiša z vrtom v Poljanskem ali Sentpeterskem okraju. Oglasiti se je v »Nasliki ulici št. 10, I. nadstropje. 1168

Sadnadrevesa
3—4 letna, največ jablan, hrusk in nekaj sliv, skupaj 60 komadov, želi kupiti takoj 1155

Tovarna cementa v Židanem mostu.

Sprejme se takoj za stavbo podjetje, dobra

ženska moč

vajena vseh pisarniških del, natančna in hitra računarka ter izurjena strojopiska. Kje se izve v upravništvu »Slovenskega Naroda« 1046

Dve raznašalki listov
za Krakovo in Trnovo
sprejme takoj uprava »Slov. Naroda«

PRODAJA
se po zmernih cenah v večji množini ogljo, vrmut vino, Belgarški mandoljni, mle, »DOB« in dobro mle za pranje v večjih kosih pri trdku

A. Kušina, Ljubljana, Karlovska cesta št. 15.

STAVBENI TEHNIK, kateri ima prvi državni izpit, izpit iz gradbe cest, iz armiranega betona in stavbene mehanike, išče mesta, najraje v Ljubljani. Cenjeni interesi naj blagovolijo določiti čas in kraj sestanka, na katerem se pogoji formulirajo. — Značka: »Tehnik 1144« na uredništvo »Slovenskega Naroda«.

Rabljene

STEKLENICE
mineralne vode, vina, konjaka in šampanja od 8 al do 1/2 lita kupuje na vagonce od 10 000 kosov naprej

A. KOHN, Praga, Karlin.
Rokycan ulica 15. 1010
Nakupovalci se sprejmejo.

KONJAK
destilirani iz vina lastnega pridelka. Pri oslabelosti od starosti in žilodnih težkočah je iz vina destilirani star konjak že stoletja znano preizkušeno krepilo. 10 let staroga 4 pollitrske steklenice pošljem franco po pošti za 80 kron, triletnega, čudovito učinkovitega bolečine tolažečega drgavalno sredstvo zoper trganje v udih 4 pollitrske steklenice 60 kron. Beli rizing K 480 in rdeči burgundec po K 520 liter od 56 litrov naprej.

Benedikt Hertl, veleposent. graščina Golice pri Konjicah, Stajersko.

BLUZE
plašče, jopce, krila, kostume, nočne halje, perilo, modne predmete, športne klobuke in stozilke. Zelo solidna trdika

M. Kristofič - Bučar
Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša. Fine

otroške obleke
in krstne oprave.

Solicitator
Sifonski stroj s celo pripravo, se prod. Kje, pove uprav. »Slov. Naroda«. 1159

Prodaja se nekaj pohistva
zaradi selitve dne 13. marca ob 2 ure popoldne. Na Grajski planoti št. 15. Margareta Ribič. 1147

Zmožna in zanesljiva kavarniška blagajničarka
se sprejme takoj ali s 1. apr. Ponudbe pod »Blagajničarka 1155« na upravništvo »Slov. Naroda« 1155

Prodajalec ali prodajalka, izkušeni dekorater obeh deželnih jezikov zmožen, iz galanterijske ali manufakturne stroke, se takoj sprejme. Nemško pisane ponudbe z navedbo referenc in plačilnih zahtev pod U. A. 1073 na upravništvo »Slov. Naroda« 1073

Išče se učiteljica
kot vzgojiteljica otrok. Zahteva se znanje slovenščine, nemščine in godbe. Plača po dogovoru s prostim stanovanjem in hrano. — Nastop takoj — Vpraša se pri g. Josipu Bergmannu na Poljanski c. št. 87 v Ljubljani.

Mraste
izpadele griste, srebrice in druge kožne boleznai odpravi hitro in sigurno Paratol, domače mazilo. Ne umaze, je brez vonja, zato uporabno tudi čez dan. Veliki lonček K 350, dvojni K 6—. Dalje Paratol tresni prašek za varstvo občutljive kože, škatljica K 250. Oboje se dobi proti vpslatvi zneska od lekarnarja M. Klof Paratol tvornici v Budimpešti, VII-24, Róssa ulica 12.

Najboljši blagodišeči nadomestek za tobak je „TOBAKIN“
100 kosov K 48— pri odvzetju 500 kos. K 48— pri odvzetju 1000 kosov K 40— za 100 kosov franco razpošilja

Jonip Stöfel, glavna zaloga in uradna tobakov. nadomestka. Praga II, Myslik ulica 208-5 n. 1160

Spretni zastopniki se sprejmejo. Korrespondenca se želi v nemškem jeziku.

Prodaja se 4 leta star, težek in lep konj
Poizve se pri AL Zorman, Ljubljana, Stari trg št. 32. 1167

Kolarja za vsakovrstna v njegovo stroko spadajoča dela, kakor pri mlinskih, žagah i.t.d. se nu priporoča Anton Tavčar, kolar, Senica št. 3 pri Medvodah. 1163

Inteligentna gospodična
z lepo pisavo, zmožna nemškega in slov jezika v govoru in pisavi, katere perfektno laško govori, išče službo v vojaški pisarni v Ljubljani. Ponudbe pod »Resna 1149« na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Iščem družabnika ali družabnico
za novo ustanovljajočo se stavbeno obrt v kraju z gotovim uspehom. Strok. znanje ni potrebno pač pa uloga 3-4000 kron. — Ponudbe naj se na-love na upravo tega lista pod »Sigurna bodočnost 1156«.

Spretna gospodična za blagajno in knjigovodstvo
obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi zmožna se takoj sprejme. Nemško pisane ponudbe s sliko in plačilnimi zahtevki je vpslati pod U. A. 1072 na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 1072

Prostovoljna javna dražba.
vozov, kozolcev, šup in drugih premičnin, se vrši v četrtek dne 14. t. m. ob 8 uri zjutraj v bivši pivovarni Mengeš. — Kupci, ki se vabijo k tej prodaji, si stvari lahko ogledajo isti dan poi ure pred začetkom dražbe. 1143

Vučkovičeva !POZOR! Vučkovičeva
„Kubakava“ nadomestilo „MILKA“ „MILKA-SOPULIN“ snežno beli lug „MILKA“ Kristal vanilin-sladkor „MILKA“ prašek za peko.

Dišave, popor, paprika, olmet čisti gar., piment, klinčki, janež, kocke za juho in golaž, ruski čaj, milo za brljenje, toaletno milo, keke in vaa druga kolonialna roba dobi se edino po najnižjih dnevnih cenah pri solidni in znani trdku

GIORGJE VUČKOVIČ
Prva zagrebška importna in eksportna agenturno komisijonalna trgovina in tovarna „MILKA“ proizvedov s skladiščem na debelo

ZAGREB, Nikoličeva 9.
Zahtevajte cenike! 1161 Dokler je zaloga!

V najem iščem NJIVE
v občini Vič ali v bližini. Naslov daje upravništvo »Slov. Naroda«. 538

Kontoristinja
se takoj sprejme. Ponudbe na upravništvo lista pod »št. 500/1164«.

DRVA
bukova suha se zamenjajo za živila, oziroma prodajo na mero, na drobno klane na vago. Dolenjska cesta št. 5

Tesarje in mizarje
proti dobremu plačilu (za hrano in stanovanje skrbijo) sprejme ANTON STEINER, Ljubljana, Jeranova ulica št. 11. 175

KUHARICO
na deželo, k večji družini se išče. Plača mesečno 40 kron. Ponudbe pod Julijani Valentič, Trnovo na Kranjskem. 1085

Gospodična
z nekoliko pisarniške prakse želi službo v pisarno, trgovino ali k otrokom. — Cenj. ponudbe na uprav. tega lista pod »Absolutinja trg. teč. 1157«.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

» Delniška glavnica 10.000.000 kron. »

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fondl okroglo 1.500.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici sedaj v Ljubljani, in Celju.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira ararične dobave in dovoljuje

aprovizacijske kredit